

BELGISCHE KAMER VAN VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

49e ZITTINGSPERIODE

GEWONE ZITTING 1997-1998

HANDELINGEN VAN DE PLENAIRE VERGADERINGEN

241 23/04/1998 - namiddag

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS DE BELGIQUE

49e LÉGISLATURE

SESSION ORDINAIRE 1997-1998

ANNALES DES SÉANCES PLÉNIÈRES

241 23/04/1998 - après-midi

Sommaire

Jeudi 23 avril 1998, après-midi - 241

COMMUNICATIONS	8531
QUESTIONS ORALES	8531
- de M. Jean Geraerts au vice-premier ministre et ministre des Finances et du Commerce extérieur sur "la taxation des travailleurs frontaliers belges qui travaillent aux Pays-Bas"	8531
- de M. Lucien Suykens au vice-premier ministre et ministre des Finances et du Commerce extérieur sur "le 'rendement' des suppléments fixés de taxation"	8532
- de M. Jean-Marc Delizée à la ministre de l'Emploi et du Travail, chargée de la Politique d'égalité des chances entre hommes et femmes, sur "les mouvements de chômeurs qui revendiquent le droit à la dignité humaine"	8533
- de Mme Myriam Vanlerberghe à la ministre de l'Emploi et du Travail, chargée de la Politique d'égalité des chances entre hommes et femmes, sur "l'extension des possibilités d'interruption de carrière"	8534
- de M. Rik Daems au premier ministre sur "le 'World competitiveness yearbook 1998'"	8535
- de M. Francis Van den Eynde au premier ministre sur "la circulaire du ministre flamand Peeters relative aux communes à facilités"	8536
- de M. Jean-Paul Moerman au vice-premier ministre et ministre de l'Intérieur sur "la solution au problème du 'statut des prostituées' dans le cadre de la législation existante"	8536
- de M. Geert Versnick au vice-premier ministre et ministre de l'Intérieur sur "une expulsion du pays par l'Office des étrangers"	8537
- de M. Vincent Decroly au vice-premier ministre et ministre de l'Intérieur sur "l'occupation d'un bâtiment abandonné à Saint-Gilles"	8539
- de M. Thierry Detienne à la ministre des Affaires sociales sur "la réforme du statut des artistes"	8539
- de M. Jacques Lefevre au ministre des Transports sur "les bruits occasionnés aux riverains par le TGV"	8540
- de Mme Jacqueline Herzet au ministre de la Justice sur "l'existence d'un coût financier réel pour les communes qui prennent l'initiative d'engager un coordinateur de l'aide aux victimes"	8541
- de M. Geert Bourgeois au ministre de la Justice sur "les déclarations de Benoît Dejemeppe relatives à la possible défédéralisation de la justice"	8542
- de M. Karel Van Hoorebeke au ministre de la Justice sur "l'état actuel de l'enquête sur un réseau de pédophilie à Temse"	8542
ADOPTION DE L'ORDRE DU JOUR	8544
PRISE EN CONSIDERATION DE PROPOSITIONS	8544
MOTION D'ORDRE	8545
Suspension	8545
ORDRE DES TRAVAUX	8545

Inhoud

Donderdag 23 april 1998, namiddag - 241

MEDEDELINGEN	8531
MONDELINGE VRAGEN	8531
- van de heer Jean Geraerts aan de vice-eerste minister en minister van Financiën en Buitenlandse Handel over "de belasting van Belgische grensarbeiders die in Nederland actief zijn"	8531
- van de heer Lucien Suykens aan de vice-eerste minister en minister van Financiën en Buitenlandse Handel over "de 'opbrengst' van de gevestigde belastingssupplementen"	8532
- van de heer Jean-Marc Delizée aan de minister van Tewerkstelling en Arbeid, belast met het Beleid van gelijke kansen voor mannen en vrouwen, over "de acties van werklozen die het recht op menselijke waardigheid eisen"	8533
- van mevrouw Myriam Vanlerberghe aan de minister van Tewerkstelling en Arbeid, belast met het Beleid van gelijke kansen voor mannen en vrouwen, over "de uitbreiding van de mogelijkheden tot loopbaanonderbreking"	8534
- van de heer Rik Daems aan de eerste minister over "het 'World competitiveness yearbook 1998'"	8535
- van de heer Francis Van den Eynde aan de eerste minister over "de omzendbrief van Vlaams minister Peeters met betrekking tot de faciliteitengemeenten"	8536
- van de heer Jean-Paul Moerman aan de vice-eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken over "het probleem van het 'statuut van prostituees' in het kader van de bestaande wetgeving"	8536
- van de heer Geert Versnick aan de vice-eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken over "een uitzetting uit het land door de dienst Vreemdelingenzaken"	8537
- van de heer Vincent Decroly aan de vice-eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken over "de bezetting van een leegstaand pand in Sint-Gillis"	8539
- van de heer Thierry Detienne aan de minister van Sociale Zaken over "de hervorming van het statuut van kunstenaars"	8539
- van de heer Jacques Lefevre aan de minister van Vervoer over "de geluidsoverlast veroorzaakt door de HST aan omwonenden"	8540
- van mevrouw Jacqueline Herzet aan de minister van Justitie over "het bestaan van een werkelijke financiële kost voor de gemeenten die het initiatief nemen een coördinator van de slachtofferhulp aan te werven"	8541
- van de heer Geert Bourgeois aan de minister van Justitie over "de uitlatingen van Benoît Dejemeppe inzake de mogelijke defederalisering van justitie"	8542
- van de heer Karel Van Hoorebeke aan de minister van Justitie over "de huidige stand van het onderzoek inzake het pedofiliernetwerk in Temse"	8542
GOEDKEURING VAN DE AGENDA	8544
INOVERWEGINGNEMING VAN VOORSTELLEN	8544
ORDEMOTIE	8545
Schorsing	8545
REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN	8545

COMMUNICATION DU GOUVERNEMENT	8545	MEDEDELING VAN DE REGERING	8545
<i>Orateur</i> : M. Dehaene , premier ministre		<i>Spreker</i> : de heer Dehaene , eerste minister	
Suspension	8546	Schorsing	8546
DEBAT SUR LA COMMUNICATION DU GOUVERNEMENT	8546	DEBAT OVER DE MEDEDELING VAN DE REGERING	8546
<i>Orateurs</i> : MM. Dewael, Reynders, Tant, Eerdeken, Vanvelthoven, Lefevre, Annemans, Tavernier , Mme Van de Castele, M. Deleuze, Mme Bastien		<i>Sprekers</i> : de heren Dewael, Reynders, Tant, Eerdeken, Vanvelthoven, Lefevre, Annemans, Tavernier , mevrouw Van de Castele, de heer Deleuze, mevrouw Bastien	
Motions	8553	Moties	8553
ORDRE DES TRAVAUX	8553	REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN	8553
DEMANDES D'INTERPELLATION	8554	INTERPELLATIEVERZOEKEN	8554
ANNEXE	8555	BIJLAGE	8555
DÉCISIONS INTERNES	8555	INTERNE BESLUITEN	8555
DEMANDES D'INTERPELLATION	8555	INTERPELLATIEVERZOEKEN	8555
DEMANDES	8555	INGEKOMEN	8555
PROPOSITIONS	8555	VOORSTELLEN	8555
PRISE EN CONSIDERATION	8555	INOVERWEGINGNEMING	8555
COMMUNICATIONS	8557	MEDEDELINGEN	8557
GOUVERNEMENT	8557	REGERING	8557
DEPOT D'UN PROJET DE LOI	8557	INGEDIEND WETSONTWERP	8557
PÉTITIONS	8557	VERZOEKSCRIFTEN	8557
DIVERS	8557	VARIA	8557
GOUVERNEMENT DE LA COMMUNAUTE GERMANOPHONE	8557	DUITSTALIGE GEMEENSCHAPSREGERING	8557

SÉANCE PLÉNIÈRE

JEUDI 23 AVRIL 1998

APRÈS-MIDI

PRÉSIDENCE de
M. Cortois

La séance est ouverte à 14.05 heures.

PLENAIRE VERGADERING

DONDERDAG 23 APRIL 1998

NAMIDDAG

VOORZITTER :
De heer Cortois

De vergadering wordt geopend om 14.05 uur.

Tegenwoordig bij de opening van de vergadering zijn de ministers van de federale regering :

Ministres du gouvernement fédéral présents lors de l'ouverture de la séance :

Maystadt, Smet.

De **voorzitter** : De vergadering is geopend.

La séance est ouverte.

Er zijn berichten van verhinderd ingekomen van de leden :

Les membres suivants sont excusés :

De Richter, wegens ziekte / pour raison de santé;

Clerfayt, Valkeniers, Raad van Europa / Conseil de l'Europe.

Mededelingen

Communications

De **voorzitter** : Een reeks mededelingen en besluiten moeten ter kennis gebracht worden van de Kamer. Zij zullen in bijlage bij de handelingen van deze vergadering opgenomen worden.

Une série de communications et de décisions doivent être portées à la connaissance de la Chambre. Elles seront reprises en annexe des annales de cette séance.

Mondelinge vragen

Questions orales

De **voorzitter** : Aan de orde is de **vraag van de heer Jean Geraerts aan de vice-eerste minister en minister van Financiën en Buitenlandse Handel over "de belasting van Belgische grensarbeiders die in Nederland actief zijn"**.

L'ordre du jour appelle la **question de M. Jean Geraerts au vice-premier ministre et ministre des Finances et du Commerce extérieur sur "la taxation des travailleurs frontaliers belges qui travaillent aux Pays-Bas"**.

De heer Jean Geraerts heeft het woord.

De heer **Jean Geraerts** (VL.BLOK) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, gisteren werd u in de commissie voor de Financiën ondervraagd over een arrest van het hof van beroep te Luik. Vanmorgen was op het plaatselijk nieuws in Limburg daarrond enige commotie.

Uit dit arrest blijkt dat de grensarbeiders mogen kiezen in welk land, Frankrijk of België, zij hun belastingen willen betalen. Dit geldt voor ongeveer 6 000 Belgische arbeiders die als grensarbeider in Frankrijk zijn tewerkgesteld. Ik vermoed, maar daarover wordt niet gesproken, dat dezelfde situatie zich ook in andere streken, en vooral in Limburg, voordoet. In Limburg alleen zijn ongeveer 12 000 grensarbeiders in Nederland tewerkgesteld. In een akkoord dat tussen Nederland en België werd gesloten, erkent men ook een aantal gemeenten in Nederland als

grensstreek, waar de arbeiders het statuut van grensarbeider hebben. Dit betekent volgens mij dat tussen België en Nederland een dubbelbelastingverdrag is gesloten.

Mijnheer de minister, hierover wens ik u enkele vragen te stellen. Werd tussen Nederland en België een dubbelbelastingverdrag gesloten, analoog met het verdrag tussen België en Frankrijk? Geldt dan ook voor de Belgische arbeiders tewerkgesteld in Nederland het arrest van het hof van beroep te Luik? Overweegt u ook belastingvermindering toe te kennen aan deze grensarbeiders? Geldt hier ook de einddatum van 30 april om een bezwaarschrift in te dienen?

Le **président** : La parole est au ministre.

M. Maystadt, vice-premier ministre et ministre des Finances et du Commerce extérieur : Monsieur le président, en ce qui concerne cet arrêt récent de la cour d'appel de Liège, j'ai déjà indiqué hier, en réponse à une question posée par M. Leterme en séance plénière, lors du débat sur le projet de loi portant réforme de la procédure fiscale, que mon administration était en train d'examiner les conséquences de cet arrêt. Elle étudie notamment la question de savoir s'il est opportun de se pourvoir en cassation. En conséquence, je ne puis pas vous en dire davantage aujourd'hui.

Un traité de double imposition avec les Pays-Bas est effectivement en vigueur actuellement. Mais des négociations sont en cours pour le revoir. L'un des principaux sujets de négociation est précisément la problématique des travailleurs frontaliers. Il faudra notamment apporter une solution aux

problèmes qui résultent du fait, que dans la situation actuelle, les Belges qui travaillent aux Pays-Bas mais qui résident en Belgique, sont soumis à la loi fiscale belge pour l'impôt, mais le sont à la loi néerlandaise pour les cotisations de sécurité sociale. Cela pose évidemment un certain nombre de problèmes que nous essayons de résoudre dans le cadre de cette renégociation du traité de double imposition avec les Pays-Bas.

De voorzitter : De heer Jean Geraerts heeft het woord.

De heer **Jean Geraerts** (VL.BLOK) : Mijnheer de minister, u geeft geen antwoord op mijn specifieke vraag of het arrest dat ten voordele van de Belgische grensarbeiders in Frankrijk is uitgesproken, in de huidige toestand ook geldt voor de grensarbeiders in Nederland.

M. Maystadt, ministre : Il est évident que l'arrêt ne vise que les parties à la cause. Néanmoins, il est opportun que mon administration examine si les principes posés par cet arrêt sont acceptables. Si ce n'est pas le cas, il est préférable de se pourvoir en cassation. S'ils sont acceptables, il faut vérifier s'ils sont transposables aux autres catégories de travailleurs frontaliers, c'est-à-dire à ceux qui travaillent dans d'autres pays que la France.

Le président : L'incident est clos.

Het incident is gesloten.

Aan de orde is de **vraag van de heer Lucien Suykens aan de vice-eerste minister en minister van Financiën en Buitenlandse Handel over "de 'opbrengst' van de gevestigde belasting-supplementen"**.

L'ordre du jour appelle la **question de M. Lucien Suykens au vice-premier ministre et ministre des Finances et du Commerce extérieur sur "le 'rendement' des suppléments fixés de taxation"**.

De heer Lucien Suykens heeft het woord.

De heer **Lucien Suykens** (SP) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, over een of twee uren zal hier wellicht een nogal belangrijk wetsontwerp over de beslechting van fiscale geschillen worden goedgekeurd. De commissie heeft daar uren aan gewijd, tot gisteren toe en in uw bijzijn. In navolging van de regeringsverklaring moet dat wetsontwerp ertoe leiden dat de fiscale fraude beter wordt bestreden.

De heer Schoeters heeft er gisteren nogmaals op gewezen dat de SP-fractie veel verder wil gaan dan het wetsontwerp dat vandaag zal worden goedgekeurd. Ik mag er toch op wijzen dat de overzijde van dit halfroond, met name de PSC en de CVP, op een aantal punten niet met ons akkoord ging. Ik betreur dat. Wij hadden gedacht dat de democratische partijen in dit halfroond verdere stappen hadden willen doen op de door ons ingeslagen weg. Jammer genoeg is dat niet zo. Maar wat gebeurd is, is gebeurd.

Ik vind het jammer dat collega's van de andere politieke familie van de meerderheid opnieuw vragen hebben gesteld bij het optreden van de fiscus. Dat optreden wordt als tergend ervaren en er werd zelfs vooropgesteld dat de belastingplichtige door de fiscale administratie zou worden gegijzeld.

Uit persberichten en uit cijfers van de administratie blijkt nu dat er voor een bedrag van 51 miljard frank belasting-ontvangsten worden geëist van fraudeurs. Er worden boetes opgelegd voor een totaal bedrag van enkele tientallen miljarden frank. Diezelfde fiscus slaagt er echter niet in die bedragen ook daadwerkelijk te innen. Van die ongeveer 50 miljard frank zou slechts 3 tot 5 miljard frank worden geïnd. En dit gebeurt dan op een ogenblik waarop heel het land zoekt naar tientallen miljarden om de sociale lasten op arbeid te verminderen. Volgens de SP kan het niet de bedoeling zijn dat de overheid, in dit geval de minister van Financiën en zijn administratie, niet méér zou doen om die miljarden te halen waar zij effectief te vinden zijn. Volgens de huidige wetgeving moeten zij immers worden betaald. Zowel in de huidige geschillenregeling als in de straks nog goed te keuren wet, beschikt de belastingplichtige nog altijd over de mogelijkheid zich onvermogen te laten verklaren, zodat de overheid kan fluiten naar de haar verschuldigde miljarden. Wat zullen u en uw administratie daartegen ondernemen ?

Le président : La parole est au ministre.

M. Maystadt, vice-premier ministre et ministre des Finances et du Commerce extérieur : Monsieur le président, il faut être prudent avec les chiffres. Vous citez des chiffres qui constituent ce qu'on appelle habituellement le "tableau de chasse" de l'ISI, c'est-à-dire le total des enrôlements réalisés par l'Inspection spéciale des impôts l'année dernière.

Il est évident que seule une petite partie de cette somme est effectivement rentrée dans les caisses, ne fût-ce que

parce que les contribuables concernés disposent encore de recours tant administratifs que judiciaires et qu'ils ne manquent pas, bien entendu, d'utiliser ceux-ci. Il est donc prématuré de tirer un enseignement définitif en ce qui concerne le dernier exercice.

Ceci dit, le phénomène n'est pas neuf. Il y a depuis longtemps une divergence relativement importante entre les chiffres proclamés par l'ISI - le prétendu résultat de la lutte contre la fraude fiscale - et ce qui rentre effectivement dans les caisses de l'Etat.

Il y a quelque temps déjà, j'ai indiqué à l'ISI que ce qui m'intéressait, c'est que les fraudeurs paient effectivement, ce qu'ils doivent payer et pas qu'on proclame des bulletins de victoire dont on ne voit pas la réalité sonnante et trébuchante.

Par conséquent, nous avons pris un certain nombre de mesures pour essayer de réduire l'écart entre le montant des enrôlements et le montant effectivement perçu. Nous avons pris à cet égard, l'an dernier déjà, un certain nombre de dispositions. Je voudrais en mentionner deux.

Premièrement - cette mesure figure dans le projet de loi auquel vous avez fait allusion -, désormais, en principe, ce sont les fonctionnaires de l'administration qui a taxé qui devront également défendre cette taxation devant les tribunaux. Cela va sans doute amener à n'enrôler que lorsqu'on est bien persuadé qu'on dispose des arguments légaux pour réclamer la taxation. Autrement dit, un certain nombre de taxations un peu légères, qui gonflent artificiellement les chiffres, ne seront plus, je l'espère, pratiquées à partir du moment où ce sont les mêmes fonctionnaires qui devront par la suite défendre cette taxation.

La seconde mesure que nous avons prise est de constituer des cellules spéciales composées de fonctionnaires habitués aux problèmes que pose le recouvrement des impôts et de mettre ces cellules à la disposition des services de taxation de l'ISI pour que, dès la phase de taxation, ils soient davantage attentifs à éviter que le contribuable ne puisse organiser son insolvabilité et ainsi échapper aux suppléments d'impôts et aux amendes.

Ceci n'est peut-être pas très spectaculaire, mais je trouve indispensable que des mesures conservatoires nécessaires soient prises dès le stade de la taxation, pour empêcher le contribuable d'organiser son insolvabilité.

Voilà deux mesures pratiques que nous avons prises pour essayer de réduire cette différence entre le total des enrôlements et le total des recettes supplémentaires effectivement perçues.

De voorzitter : De heer Lucien Suykens heeft het woord.

De heer Lucien Suykens (SP) : Mijnheer de voorzitter, ik dank de minister voor zijn antwoord. Toch wens ik erop te wijzen dat wij verwachten dat er een nog grotere coördinatie tussen de minister van Financiën, de minister van Justitie en het hele gerechtelijke apparaat zou tot stand komen. Dit zou moeten gebeuren in de zin die u heeft aangegeven, met name dat samen met de gerechtelijke diensten meer werk zou worden gemaakt van de bestrijding van de fiscale fraude.

M. Maystadt, ministre : Vous savez que je suis demandeur en la matière.

Le président : L'incident est clos.

Het incident is gesloten.

L'ordre du jour appelle la **question de M. Jean-Marc Delizée à la ministre de l'Emploi et du Travail, chargée de la Politique d'égalité des chances entre hommes et femmes, sur "les mouvements de chômeurs qui revendiquent le droit à la dignité humaine"**.

Aan de orde is de **vraag van de heer Jean-Marc Delizée aan de minister van Tewerkstelling en Arbeid, belast met het Beleid van gelijke kansen voor mannen en vrouwen, over "de acties van werklozen die het recht op menselijke waardigheid eisen"**.

La parole est à M. Jean-Marc Delizée.

M. Jean-Marc Delizée (PS) : Monsieur le président, madame la ministre, il y a quelques semaines, pendant la période de Pâques, diverses manifestations de collectifs de chômeurs ont traduit un malaise perceptible depuis un certain temps, notamment celle des artistes sanctionnés parce qu'ils avaient exposé des oeuvres d'art. Ce sujet a fait l'objet d'interpellations et d'un débat en commission des Affaires sociales et dans cette assemblée. Les contrôles à domicile ont également suscité des interpellations et un débat sur le droit de perquisition.

Il y a lieu de réfléchir aux causes de ce grave malaise. Bien entendu, il y a le chômage. Ma question n'a pas pour objet de savoir comment retrouver le plein emploi ou tout au moins comment résorber le chômage, mais plutôt de s'interroger sur les causes de ce malaise profond.

Il y a sans doute d'abord, madame la ministre, la réglementation en matière de chômage qui est relativement pléthorique et peu lisible pour les chômeurs eux-mêmes qui ne savent plus ce qu'ils peuvent faire ou ne pas faire, notamment en ce qui concerne la notion de cohabitation, le pouvoir de l'inspection de l'ONEM, en matière de travail occasionnel ou accessoire. Les nuances sont nombreuses et le chômeur n'est jamais certain de recevoir de l'administration une interprétation correcte de ces données.

Le chômeur devrait aussi savoir ce qu'il peut faire dans sa vie sociale et dans sa vie privée. Un artiste peut-il créer mais ne pas exposer ? Peut-il travailler occasionnellement et dans quelles conditions, sans craindre de sanctions ? Peut-il travailler bénévolement pour une association ou pour un parent, et dans quelles conditions ? Peut-il exercer un hobby ? Quels sont ses droits dans sa vie privée ?

Il y a un véritable carcan administratif autour de toutes ces questions, donnant aux chômeurs le sentiment que toute initiative leur est interdite et ils ont exprimé leur malaise au travers de diverses manifestations.

Madame la ministre, comptez-vous apporter une réponse à ces mouvements, et si oui laquelle ? Ne faut-il pas revoir la politique en matière de chômage pour supprimer la tension actuelle entre l'administration de l'ONEM, l'inspection et les chômeurs eux-mêmes ?

Ne conviendrait-il pas de revoir la manière dont est appliquée la législation dans un sens davantage soucieux de la dignité humaine et du respect de la vie privée ?

Le président : La parole est à la ministre.

Mme Smet, ministre de l'Emploi et du Travail, chargée de la Politique d'égalité des chances entre hommes et femmes : Monsieur le président, je partage entièrement l'avis de l'honorable membre : le gouvernement doit, d'une part, développer au maximum l'emploi - cela revient aussi aux entreprises - et d'autre part, assurer une protection sociale suffisante aux chômeurs. Les efforts entrepris les années précédentes ont confirmé la voie suivie.

Par ailleurs, chacun s'accorde à reconnaître la nécessité des contrôles tant dans la législation sociale que fiscale, afin de dépister et de

sanctionner les abus. Ceux-ci sont inacceptables au nom de l'équité et de la solidarité. Il est clair également que cette procédure doit respecter le droit des chômeurs.

A cet égard, dans le respect des droits précités, il me paraît normal que les déclarations des chômeurs, notamment en matière de situation familiale, puissent être vérifiées.

Ainsi, en 1997, 3 385 fausses déclarations ont été constatées et sanctionnées en cette matière. C'est compréhensible, car l'allocation de chômage est fonction de la déclaration et la différence entre les montants peut atteindre 22 000 francs. Il peut en résulter qu'une personne se déclare chef de famille alors qu'elle est cohabitante.

D'autre part, le chômeur qui exerce une activité fait adresser une déclaration préalable à l'ONEM, sans quoi tout contrôle est impossible. Moyennant cette simple déclaration, le travail bénévole est pleinement autorisé par la réglementation.

Je partage également votre avis quant à la complexité de la réglementation en matière de chômage, à l'instar des réglementations sociales et fiscales. Il n'y a pas d'exceptions, me semble-t-il. Cela dit, durant les cinq dernières années, je n'ai plus changé fondamentalement la réglementation ni modifié les procédures suivies par l'ONEM. Nous avons veillé à ne pas rendre la réglementation existante plus complexe. Au contraire, fin 1991, on a réécrit la réglementation du chômage afin de la simplifier.

J'attire aussi votre attention sur le fait que le nombre de sanctions a diminué : en 1997, le nombre total de sanctions a diminué d'environ 10 000 cas par rapport à 1996. Donc, la fin des effets des changements opérés entraîne une diminution automatique du nombre des sanctions. C'est cet effet que nous avons connu ces dernières années.

Ainsi, d'une part, je suis d'accord pour admettre l'existence d'un problème de l'emploi, comme tout le monde; je sais que c'est complexe à gérer et qu'il est très difficile de réparer cette situation. D'autre part, un contrôle doit rester possible, surtout par le fait que nous observons toujours et encore des abus.

Le président : La parole est à M. Jean-Marc Delizée.

M. Jean-Marc Delizée (PS) : Monsieur le président, je remercie madame la ministre pour sa réponse. Toutefois j'ai le sentiment que l'on vit dans l'obsession de l'abus. On se complait à répéter : "Il y a de l'abus !"

Dans un débat en commission des Affaires sociales, parlant de l'emploi, vous avez dit que "finalement, les chômeurs avaient trop à perdre; que le travail en noir était le fait de personnes qui avaient déjà un travail, mais exerçaient une activité supplémentaire".

Je voudrais simplement attirer votre attention sur le malaise social. Pour resserrer le lien social, il convient d'analyser la situation et d'essayer d'en trouver les causes; ensuite, seulement, d'y apporter les remèdes nécessaires.

Voilà le sens que je voulais attribuer à mon intervention.

Si des contrôles restent nécessaires, il doivent rester compatibles avec la dignité humaine et le respect de la vie privée. Le nom d'un des collectifs liégeois était "Chômeur, pas chien": il résume bien la situation au sujet de laquelle je voulais attirer votre attention.

Le **président** : L'incident est clos.

Het incident is gesloten.

Aan de orde is de **vraag van mevrouw Myriam Vanlerberghe aan de minister van Tewerkstelling en Arbeid, belast met het Beleid van gelijke kansen voor mannen en vrouwen, over "de uitbreiding van de mogelijkheden tot loopbaanonderbreking"**.

L'ordre du jour appelle la **question de Mme Myriam Vanlerberghe à la ministre de l'Emploi et du Travail, chargée de la Politique d'égalité des chances entre hommes et femmes, sur "l'extension des possibilités d'interruption de carrière"**.

Mevrouw Myriam Vanlerberghe heeft het woord.

Mevrouw **Myriam Vanlerberghe** (SP) : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, ik juich de initiatieven van de regering in verband met de uitbreiding van de loopbaanonderbreking, die ik vanmorgen via de radio heb kunnen vernemen, uiteraard toe. Het bewijst dat onder meer mijn wetsvoorstel, dat werd samengevoegd met dat van de heer Gouty, blijkbaar een zeer goed spoor was.

Om echter zeker te zijn dat de groep mensen waarvoor mijn wetsvoorstel bedoeld was ook effectief worden geholpen, heb ik een aantal concrete vragen. Een eerste vraag handelt over het ouderschapsverlof. Dit lijkt mij een goede maatregel en ik hoop dat vooral ook veel vaders ervan gebruik zullen maken. Mijn vraag is echter of één dan wel beide ouders samen het recht zullen kunnen opeisen om drie maanden thuis door te brengen.

Ten tweede, de loopbaanonderbreking voor de verzorging van zieke familieleden is volgens mij nog belangrijker. Mijn wetsvoorstel, dat dateert van begin 1996, werd voor volgende week geagendeerd. Het is volgens mij zeer belangrijk dat dit recht op loopbaanonderbreking ook kan worden opgeëist als het zieke gezinslid in het ziekenhuis verblijft. Kan men dit recht ook laten gelden als het gezinslid langer in het ziekenhuis moet blijven? Is er een minimum- en maximumtermijn bepaald? Welke aanvraagprocedure moet in acht worden genomen? Zal deze procedure veel tijd in beslag nemen? Wie bedoelt u met familieleden? Gaat het dan enkel om mensen die onder één dak wonen?

Ten derde, de uitbreiding van 1 naar 3%. Ik heb op de radio gehoord dat de maatregel van de 3% bovenop de twee vorige maatregelen op dit vlak komt. Deze 3% zal niet worden opgevuld door groepen die ook in het vorige systeem reeds loopbaanonderbreking zouden krijgen. Wanneer wordt deze maatregel van kracht?

Mevrouw de minister, ik hoop uit uw antwoord te kunnen afleiden of en zo ja, welke parlementaire initiatieven we terzake nog zullen nemen.

De **voorzitter** : De minister heeft het woord.

Mevrouw **Smet**, minister van Tewerkstelling en Arbeid, belast met het Beleid van gelijke kansen voor mannen en vrouwen : Mijnheer de voorzitter, ik zal kort de wijzigingen schetsen die aan de bestaande regeling van de loopbaanonderbreking zijn aangebracht.

Ten eerste, niet 1% van het totaal aantal werknemers van een bedrijf, maar 3% kan zijn recht op loopbaanonderbreking om welke reden ook opeisen, tenzij er een CAO de loopbaanonderbreking mogelijk maakt voor een groter percentage van de werknemers. Mogen volgens de sectorale arbeidsovereenkomst bijvoorbeeld 15% van de werknemers in loopbaanonderbreking zijn, dan prevaleert deze norm op de wettelijke 3-procentnorm. Dit recht op loopbaanonderbreking is cumuleerbaar met ouderschapsverlof, palliatief verlof en verlof om een ziek familielid te verzorgen. De vergoeding voor die loopbaanonderbreking blijft 12 000 frank.

Ten tweede, het palliatief verlof blijft beperkt tot tweemaal één maand. Men hoeft dat verlof niet op te nemen voor een familielid. Met een doktersbewijs moet men bewijzen dat een naaste op sterven ligt. De vergoeding wordt opgetrokken van 12 000 tot 20 000 frank.

Een andere vorm van loopbaanonderbreking is het ouderschapsverlof. Het huidige systeem wordt gehandhaafd. Met andere woorden, zowel de vader als de moeder kunnen elk drie maanden verlof nemen. Ook hier wordt de tegemoetkoming voor beide partners verhoogd.

Ten derde is er het verlof om zieke familieleden te verzorgen. De vergoeding wordt eveneens op 20 000 frank gebracht. De termijn bedraagt, zeker wat de grote bedrijven betreft, één jaar. Voor de kleinere bedrijven hebben wij de knoop nog niet doorgehakt, omdat de termijn van één jaar soms arbeidsorganisatorische problemen met zich brengt.

Het moet hierbij gaan om familieleden van de eerste en tweede graad die eventueel in de kliniek liggen, zoals thans reeds is voorgeschreven. Dit verlof moet met een doktersbewijs worden aangevraagd. Kortom, de oude regels worden gehandhaafd; enkel het bedrag en de tijdsduur worden gewijzigd, in tegenstelling tot de andere vormen van loopbaanonderbreking waarvoor enkel de vergoeding verandert.

De **voorzitter** : Mevrouw Myriam Vanlerberghe heeft het woord.

Mevrouw **Myriam Vanlerberghe** (SP) : Mevrouw de minister, ik verheug mij erover dat parlementaire initiatieven aan de basis kunnen liggen van bepaalde realisaties.

Ik heb echter nog een probleem met de termijnen. Wij zullen toch nog inspanningen moeten leveren om bepaalde termijnen aan te passen. Vooral voor de palliatieve zorg kan een termijn van tweemaal een maand voor sommigen een oplossing zijn, maar voor anderen zal die termijn veel te kort zijn.

Ook inzake de termijn voor de verzorging van zieke gezinsleden is het heel moeilijk vooraf te zeggen of één jaar zal volstaan. Soms is dat te veel, soms is dat veel te weinig.

*We zullen dus moeten nagaan wat er terzake nog kan gebeuren. Ik zal mijn fractie raadplegen om te weten wat wij nog in die toch heel belangrijke materie kunnen doen.

De **voorzitter** : Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

Aan de orde is de **vraag van de heer Rik Daems aan de eerste minister over "het 'World competitiveness yearbook 1998'"**.

L'ordre du jour appelle la **question de M. Rik Daems au premier ministre sur "le 'World competitiveness yearbook 1998'"**.

De heer Rik Daems heeft het woord.

De heer **Rik Daems** (VLD): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de eerste minister, collega's, ik verwijs naar het pas bekendgemaakte jaarboek inzake competitiviteit van het Zwitserse instituut voor beheer en ontwikkeling.

Dit instituut is op wereldvlak vrij belangrijk. Voor investeringsbeslissingen door private ondernemingen is het vergelijkbaar met bijvoorbeeld Moody's inzake de kredietwaardigheid van banken.

Het is een van die factoren die bij het bepalen van een locatie voor investering vrij doorslaggevend, weliswaar niet altijd, kan zijn.

In dit jaarboek is er een opvallend gegeven waarover ik de eerste minister enkele concrete vragen wens te stellen. Terwijl wij een vijftal jaar geleden in de analyse van dit instituut de 12de plaats op de lijst van de meest competitieve landen van de wereld innamen, zijn wij, via de 17de en de 22ste, op de 23ste plaats beland. Inzake appreciatie door dit instituut zijn wij toch op een dramatische wijze achteruitgegaan.

Het valt op dat wij, van alle West-Europese landen, het slechtste scoren. Misschien zult u dit als een al dan niet objectief gegeven beschouwen, maar het is een feit dat we het minst goed scoren.

Het is verrassend dat bepaalde landen, onder meer Maleisië, ons voorafgaan.

Ook enkele andere aspecten zijn opvallend. Wat de binnenlandse economie betreft bijvoorbeeld, bevinden wij ons in het onderste gedeelte van de rangschikking, met name op de 32ste plaats. Mijnheer de eerste minister, misschien is het meest verrassende feit dat wij inzake het aspect waarop uw regering het meest direct invloed heeft, met name de categorie overheid en overheidsbeleid, op de 45ste plaats staan op de 46 landen. Enkel Polen komt na ons: alle andere landen scoren op dat punt beter. Nederland staat bijvoorbeeld vierde. Het is op z'n minst gezegd niet fraai.

Rekening houdend met het feit dat belangrijke internationale bedrijven met deze rangschikking rekening houden bij het bepalen van hun toekomstige investeringen, zijn mijn vragen de volgende.

Ten eerste, hoe verklaart u het contrast tussen het hoera-geroep van uw regering - wat normaal is - maar ook van overheidsinstellingen en dit objectieve gegeven?

Ten tweede, wat wil de regering op korte termijn ondernemen opdat onze positie zou verbeteren?

Ten derde, een van de belangrijkste aspecten die in deze rangschikking voorkomen, zijn de loonkosten. Op dat punt gaan wij blijkbaar niet vooruit, hoewel - laten we eerlijk zijn - we er ook niet op achteruit zijn gegaan. Hoe gaat deze regering op korte termijn dit probleem kordater aanpakken, in plaats van flauwe beloftes te doen zoals tot nu toe het geval was?

Ten vierde, wat gaat u ondernemen opdat ons land een betere plaats zou innemen wat het aspect betreft waarop uw regering een rechtstreekse invloed uitoefent, met name het overheidsbeleid, zodat landen zoals China en sommige ontwikkelingslanden ons dienaangaande niet langer zouden voorgaan?

De **voorzitter**: Mijnheer Daems, ik wil u dezelfde opmerking maken als degene die ik ten aanzien van de SP-fractie heb gemaakt. Dit is geen korte mondelinge vraag meer maar een kort discours.

De eerste minister heeft het woord.

Eerste minister **Dehaene**: Mijnheer Daems, ik ben van u meer wetenschappelijk denken gewend. U spreekt over een objectief gegeven terwijl u zeer goed weet dat we hier met een subjectieve barometer hebben te maken.

Dit is een studie, gemaakt door één instituut onder vele andere. Indien de investeerders er zoveel belang aan hechten, zouden wij al lang een achteruitgang in onze buitenlandse investeringen moeten vaststellen, wat niet het geval is.

Dit is een subjectieve barometer, gebaseerd op 150 criteria, waarvan ik niet eens weet hoe ze worden gehanteerd. Wegens onze masochistische neigingen krijgen dergelijke studies in België veel meer weerklank dan in het buitenland. Dit is inderdaad niet aangenaam, maar de aangehaalde criteria zijn volgens mij niet altijd relevant. Ik stel vast dat de zaak-Dutroux volgens deze barometer

veel meer invloed heeft dan onze loonkosten. Welnu, ik heb de indruk dat degenen die over investeringen moeten beslissen, toch wel meer wetenschappelijk te werk gaan. Ik meen dan ook dat de rapporten van bepaalde economische instituten op dat vlak meer doorslaggevend zijn.

Wij zijn ons ervan bewust dat wij aan onze loonkosten moeten werken. De maatregelen die wij de jongste jaren hebben genomen met betrekking tot de beheersing van de loonkosten waren reeds betekenisvol en wij zullen dan ook in die richting voortgaan. Wij hebben daarenboven een programma uitgewerkt om de loonkosten, wat de patronale bijdrage betreft, in zes jaar tijd af te stemmen op die van onze drie nabuurlanden.

Wat de doelstelling betreft, zijn wij het in ieder geval eens met de sociale partners. Misschien zijn wij het niet helemaal eens wat de tijd betreft die nodig is om ze te realiseren, maar daarom moeten wij deze doelstelling combineren met andere doelstellingen, onder meer wat de schuldafbouw betreft, die minstens even belangrijk zijn voor onze economie. Voor onze investeringen is het zeer belangrijk in de Muntunie te treden, bij voorkeur in het centrum van een stabiliteitszone.

Wat de "barometer" zelf betreft, is het duidelijk dat, na de vertrouwenscrisis die wij hebben gekend en de ruime weerslag ervan in het buitenland, wij een aantal jaren zullen nodig hebben om ons imago op het psychologisch-subjectieve vlak te herstellen. Wij werken daaraan, maar ik zou toch vragen dat men die studie neemt voor wat ze waard is, namelijk een zekere subjectieve barometer waarvan ik de wetenschappelijke waarde in twijfel trek.

De **voorzitter**: De heer Rik Daems heeft het woord.

De heer **Rik Daems** (VLD): Mijnheer de voorzitter, de eerste minister slaat eigenlijk de nagel op de kop, maar hij verklaart het een beetje omgekeerd. Het staat vast dat wetenschappelijke factoren belangrijk zijn inzake investeringen, maar ook dat subjectieve factoren bijzonder zwaar doorwegen.

Eerste minister **Dehaene**: Mijnheer Daems, onze "keuken" en onze "golf" zijn op dat vlak solidair...

De heer **Rik Daems** (VLD): ... en zijn wat dat betreft zeer positief!

Mijnheer de eerste minister, dat u de subjectieve elementen terzake geenszins mag onderschatten, zal ik

illustreeren aan de hand van het voorbeeld van een grote bandenfabriek die voor de casestudies van bepaalde personeelsleden om het *master degree* te behalen voor industriële vestiging, de keuze had tussen drie universiteiten van gelijk niveau inzake wetenschappen, namelijk Brussel, Bern of Nice. Welnu, er werd geopteerd voor Nice omwille van het aangename klimaat !

De zaak Dutroux weegt veel zwaarder door dan men vermoedt op de investeringsbeslissingen die thans worden genomen door de internationale bedrijven voor de komende zeven jaar.

Ik verzoek de regering met aandrang na te denken over de manier waarop de subjectieve elementen op korte termijn kunnen worden verbeterd. Op dat vlak, mijnheer de eerste minister, kunt u rekenen op de hulp van alle leden van deze assemblee, aangezien iedereen erbij gebaat is.

De objectieve gegevens behoren uitsluitend tot uw verantwoordelijkheid en volgens mij, mijnheer de eerste minister, slaat u, onder andere wat de loonkost betreft, de bal totaal mis wanneer u de termijn te lang blijft aanhouden. De marktaandelen die wij op die manier verliezen, zullen wij in een ééngemaakte markt in Europa jammer genoeg met nog meer jobs en welvaart moeten betalen.

De **voorzitter** : Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

Aan de orde is de **vraag van de heer Francis Van den Eynde aan de eerste minister over "de omzendbrief van Vlaams minister Peeters met betrekking tot de faciliteitengemeenten"**.

L'ordre du jour appelle la **question de M. Francis Van den Eynde au premier ministre sur "la circulaire du ministre flamand Peeters relative aux communes à facilités"**.

De heer Francis Van den Eynde heeft het woord.

De heer **Francis Van den Eynde** (VL.BLOK) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de eerste minister, de feiten zijn bekend : de Vlaamse regering wil eindelijk de faciliteiten correct laten toepassen, dus beperkt.

Daardoor staat het politieke landschap op stelten want de Franstalige partijen zijn boos. Net alleen de PRL, FDF en ECOLO - dat franconismen wordt in tegenstelling tot AGALEV dat vijandig staat tegenover elk identiteitsgevoel - maar ook de PSC en de PS zijn boos.

Er wordt een procedure voor de Raad van State uitgelokt, waarover u zich uiterst verheugde, mijnheer de eerste minister, aangezien u daardoor de zaak kon doorschuiven en u en uw regering vermeden zich met een en ander te moeten bezighouden.

Inmiddels hebben wij echter vernomen dat de auditeur bij de Raad van State in zijn advies de Vlamingen in het gelijk stelt. Dit brengt het touw rond de hals van de regering een beetje strakker. Meestal volgt de Raad van State de auditeur. Indien dit nu ook het geval is, zullen de Franstaligen zéér boos zijn. De voorzitters van de vier Franstalige politieke partijen hebben immers reeds aangekondigd dat zij de zaak dan bij de federale regering aanhangig zullen maken.

Mijnheer de eerste minister, ik neem aan dat u als alert eerste minister reeds weet wat u in dat geval zult doen. Er zijn twee mogelijkheden : ofwel zult u aan de Franstaligen zeggen dat gemeenschapsminister Peeters gelijk heeft en gewoon de wet toepast; ofwel zult u op wetgevend vlak de nodige maatregelen nemen en zult u eens te meer het Vlaams karakter van Vlaams-Brabant waar u bent verkozen, uithollen. Ik vrees dat dit laatste zal gebeuren.

De **voorzitter** : De eerste minister heeft het woord.

Eerste minister **Dehaene** : Mijnheer de voorzitter, ik heb niet goed begrepen wat de vraag is. Ik heb wel het traktaat begrepen, maar niet de vraag.

De heer **Francis Van den Eynde** (VL.BLOK) : Mijnheer de voorzitter, mag ik mijn vraag herhalen ?

De **voorzitter** : U kunt ze bondig herhalen en indien mogelijk duidelijk.

De heer **Francis Van den Eynde** (VL.BLOK) : Mijnheer de voorzitter, ik dacht nochtans dat ik zeer duidelijk was. De eerste minister begrijpt echter alleen maar wat hij graag begrijpt.

Mijnheer de eerste minister, meestal volgt de Raad van State het advies van de auditeur. Wanneer hij dit thans weer doet, betekent dit dat de Raad van State de Vlamingen gelijk geeft. In dat geval zullen de Franstalige partijen, ook uw bondgenoten, de zaak-Peeters bij de federale regering aanhangig maken. Dit verklaren zij al weken. Dan moet er op federaal niveau een beslissing worden genomen. Als alert eerste minister zou u al lang moeten weten welke beslissing u

in dat geval zult nemen. Gaat u dan de faciliteiten uitbreiden om aan uw Franstalige bondgenoten tegemoet te komen of gaat u zeggen dat de wet de wet blijft ?

De **voorzitter** : De eerste minister heeft het woord.

Eerste minister **Dehaene** : Mijnheer de voorzitter, de heer Van den Eynde heeft een reeks hypothesen naar voren gebracht. Ik weet niet of een van deze veronderstellingen ooit realiteit zal worden. Het is dus moeilijk om op zijn vraag een antwoord te geven.

Dit is geen politieke vraag.

Op dit ogenblik is er alleen het advies van de auditeur. Niets meer of niets minder. Dat is geen rechterlijke uitspraak. De procedure bij de Raad van State, waarvan ik steeds heb gezegd dat het de juiste weg was, is nog niet beëindigd. Ik wacht de uitspraak van de Raad van State af.

De **voorzitter** : De heer Francis Van den Eynde heeft het woord.

De heer **Francis Van den Eynde** (VL.BLOK) : Mijnheer de voorzitter, ik had dit soort antwoord van de eerste minister verwacht.

Mijnheer de eerste minister, u kunt moeilijk ontkennen dat na het advies van de auditeur het touw rond de nek van uw regering wat strakker aangespannen is.

Ik kan onmogelijk geloven dat een "Vlaamse" CVP'er als u op dit ogenblik nog niet heeft uitgemaakt wat hij zal doen als de *guillotine* van de Raad van State zal vallen.

De **voorzitter** : Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

L'ordre du jour appelle la **question de M. Jean-Paul Moerman au vice-premier ministre et ministre de l'Intérieur sur "la solution au problème du 'statut des prostituées' dans le cadre de la législation existante"**.

Aan de orde is de **vraag van de heer Jean-Paul Moerman aan de vice-eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken over "de oplossing van het probleem van het 'statuut van prostituties' in het kader van de bestaande wetgeving"**.

La parole est à M. Jean-Paul Moerman.

M. **Jean-Paul Moerman** (PRL-FDF) : Monsieur le président, monsieur le vice-premier ministre, la question que

je vous adresse peut surprendre de prime abord, d'autant que j'ai été surpris moi-même à la lecture des comptes rendus de l'entretien que vous avez donné à propos du "statut des prostituées" et non des "prostitués" - j'en conclus qu'il n'y a pas de "prostitués" dans ce pays - dans le cadre de la législation existante. J'ai d'abord cru qu'il s'agissait d'un problème de proactivité, mais ce n'est pas le cas.

Je souhaiterais dire plus sérieusement que l'Etat a accepté des moeurs, à un stade donné de l'évolution d'une société, ce qui permet d'envisager des hypothèses plus ou moins avancées à certaines situations vécues et exceptionnelles, en ce qu'elles ont de marginal. Il peut ainsi paraître paradoxal, alors que la prostitution tombe sous le coup de la législation pénale à raison des revenus qui en sont retirés, qu'elle soit évoquée par un membre du gouvernement à propos de la consolidation du statut des personnes et de l'utilisation du droit des sociétés.

S'il est certain que toute situation si délicate qu'elle puisse être mérite attention, la matière des sociétés réglant notamment le statut des sociétés coopératives relève des sociétés à forme commerciale, donc à but lucratif. Et si vous imaginez prendre la forme coopérative en matière de société civile, il reste encore l'aspect de la question de gestion équilibrée.

Dans un cas comme dans l'autre et même s'il y avait gestion à perte, il y a donc bien l'évocation du revenu de l'activité qui est évidemment visé par notre Code pénal.

Monsieur le ministre ne croit-il pas qu'il s'agit d'une évocation inadéquate du problème lorsqu'il exprime l'un des problèmes de la politique actuelle en matière de prostitution et l'organisation des formes de travail ?

S'agit-il d'une évocation ou d'une avancée de la perception éthique du problème ou d'une approche relevant plus particulièrement du statut des personnes, lequel nécessairement dans le cadre d'un travail est générateur d'avantages ?

Dernier aspect de la question : le statut possible, applicable aux prostituées, s'il permet aux autorités de délimiter les zones dans lesquelles la prostitution est autorisée ou interdite, qu'en est-il de l'état de sujétion, je serais tenté de dire d'assujettissement nouveau, qui est ainsi généré par le gouvernement ?

Est-ce bien son rôle ? Je n'évoquerai pas le caractère impudique des impôts qui sont déjà prélevés régulièrement sur

cette activité. Mais je répéterai ici les propos tenus par l'un de mes collègues du VLD qui me disait que s'il fallait sortir de la question éthique, on pourrait penser qu'il s'agit de la première mesure concrète présentée par le gouvernement en faveur de l'emploi.

Le président : La parole est au ministre.

M. Vande Lanotte, vice-premier ministre et ministre de l'Intérieur : Monsieur le président, chers collègues, j'ai déjà eu l'occasion, lors d'une discussion, d'expliquer la situation sociale des prostituées. A l'époque, la question portait sur le fait qu'il fallait modifier la loi pénale pour permettre une protection sociale de ces femmes. Après avoir été président de la commission d'enquête parlementaire sur la traite des êtres humains, j'ai acquis la conviction qu'il ne faut pas modifier la loi pénale car cela rendrait impossible le combat contre les abus. En fait, il convient d'utiliser la législation existante avec créativité, tout en n'oubliant pas les deux principes suivants :

1. la prostitution n'est pas interdite en Belgique;
2. seuls sont interdits, les gains en faveur d'autrui, qui sont parfois excessifs.

Des sociétés coopératives peuvent être créées afin d'empêcher les gains excessifs en faveur d'autrui dans le chef d'une personne. La loi pénale ne l'interdit pas. Les gens qui vivent de la prostitution restent donc dans les limites de la loi pénale. Il est possible de leur octroyer un statut social semblable aux personnes qui travaillent dans n'importe quelle société coopérative.

En ce qui concerne la délimitation des zones dans lesquelles la prostitution est autorisée ou interdite, je n'ai fait que citer un arrêt de la Cour de cassation pris à la suite d'un recours contre un arrêté d'un conseil communal délimitant les zones où la prostitution était acceptée.

Je vous cite ces exemples car je préconise d'utiliser les lois existantes et de conserver les principes essentiels. Ce n'est pas à nous de décider par une loi qu'il faut interdire une chose qu'on ne peut pas empêcher. L'interdiction de la prostitution n'est pas une question éthique et je ne pense pas qu'il serait très sain pour le législateur de la défendre.

De plus, il ne faut pas accepter que d'autres personnes puissent retirer des profits de la prostitution. Les personnes qui exercent ce métier se trouvent déjà dans une situation suffisamment vulnérable et délicate.

Le président : La parole est à M. Jean-Paul Moerman.

M. Jean-Paul Moerman (PRL-FDF) : Monsieur le président, ce que je trouve choquant, monsieur le vice-premier ministre, ce n'est pas la tentative ni l'idée qui sous-tend votre réflexion, mais c'est, dans un Etat de droit, le manque de clarté de votre proposition.

Vous proposez de donner un statut à une profession dont on dit que c'est le plus vieux métier du monde. Je comprends ce souci de votre formation politique. Mais vous proposez la création de sociétés qui seront en fait ce que la loi pénale définit comme étant le proxénète. Ces sociétés collecteront les revenus pour les redistribuer. Les prostituées deviendront ainsi des employées, sinon, expliquez-moi comment elles pourront obtenir un statut à partir d'une coopérative.

Je trouve cela tout à fait inacceptable. Il faut être clair et ne pas créer des situations dans lesquelles des citoyens, qui se trouvent déjà dans des situations extrêmement délicates, puissent en outre relever de la sujétion, c'est-à-dire de la discrétion des poursuites ou non de l'autorité. Nous nous trouverions alors dans un autre domaine. Je vous avais déjà dit, à propos d'autres professions, qu'il n'était pas dans l'éthique de notre groupe d'accepter que le gouvernement utilise ou détourne certaines situations dans lesquelles les personnes sont en état de fragilité pour créer des comportements de délation, par exemple. Ce que je vous reproche, c'est de créer une situation non claire où les personnes concernées seront plus fragilisées qu'auparavant.

Le président : L'incident est clos.

Het incident is gesloten.

Aan de orde is de vraag van de heer Geert Versnick aan de vice-eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken over "een uitzetting uit het land door de dienst Vreemdelingenzaken".

L'ordre du jour appelle la question de M. Geert Versnick au vice-premier ministre et ministre de l'Intérieur sur "une expulsion du pays par l'Office de étrangers".

De heer Geert Versnick heeft het woord.

De heer Geert Versnick (VLD) : Mijnheer de minister, via de pers vernemen wij dat de dienst Vreemdelingenzaken, waarvoor u politiek verantwoordelijk bent, een topgangster,

Melloul Khayari, per vergissing op een vliegtuig naar Marokko heeft gezet in plaats van hem voor het gerecht te brengen aangezien er tien jaar celstraf tegen hem werd gevorderd. De betrokkene was lid van een bende die gespecialiseerd was in het plegen van hold-ups. Bij minstens één van die hold-ups werd iemand vermoord. Het epitheton "topgangster" wordt dan ook terecht gebruikt door de pers.

Mijnheer de minister, in dit verband heb ik een aantal concrete vragen. Ten eerste, is deze versie van de feiten correct? Hoe kan zo iets gebeuren? Wij moeten ons ervan bewust zijn dat het gevaar voor de bevolking vrij groot is. Het staat vast dat deze mensen meestal uit hun land van oorsprong terugkomen om zich hier opnieuw over te geven aan hun criminele activiteiten, in dit geval het in bende plegen van hold-ups.

Ten tweede, wie is verantwoordelijk voor deze gang van zaken? Er blijkt een procedure te bestaan waarbij informatie moet worden gevraagd om onder andere na te gaan of de betrokkene nog celstraf moet ondergaan. Ofwel werd deze procedure niet gevolgd, ofwel heeft het departement Justitie verkeerde informatie gegeven, ofwel is uw dienst niet in staat om correcte informatie op een behoorlijke manier te implementeren.

Ten derde, welke acties zult u ondernemen, zowel op tuchtrechtelijk vlak als op het vlak van de organisatorische maatregelen?

Ten vierde, blijft u bij uw stelling dat uw diensten bekwaam zijn om het onderscheid te maken tussen bona fide asielzoekers en diegenen die niet in aanmerking komen voor dat statuut nu vaststaat dat men blijkbaar zelfs geen onderscheid kan maken tussen een topgangster en de eerste de beste illegale vreemdeling in ons land?

De **voorzitter**: De minister heeft het woord.

De heer **Vande Lanotte**, vice-eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken: Mijnheer Versnick, u vroeg in de eerste plaats of uw versie van de feiten correct is. Dat is niet het geval op één zeer belangrijk punt. Het uitwijzen van de betrokkene was namelijk geen vergissing maar een bewuste keuze. De betrokkene werd in 1995 bij verstek veroordeeld tot vijf jaar gevangenisstraf terwijl hij illegaal op ons grondgebied verbleef.

Wanneer de Dienst Vreemdelingenzaken werd gevat, kon hij slechts worden vastgehouden om de verwijdering te organiseren. Het verzet dat hij tegen de

straf heeft aangetekend, was immers aanvaard. Dat betekent dat hij op dat ogenblik geen celstraf meer had en dat er nog slechts overbleef de mogelijkheid om op administratieve gronden vast te houden. Die mogelijkheid zou dan op 24 april 1998 verstrijken. De advocaat van de betrokkene was daar zeer goed van op de hoogte. Het gerecht diende geen vraag tot gerechtelijke aanhouding in, omdat men ervan uitging dat voorhechtenis niet zou worden overwogen.

Rekening houdend met deze elementen - er zijn contacten geweest tussen het parket, dat liever had dat hij hier bleef, dat weze duidelijk, en de Dienst Vreemdelingenzaken - heeft deze dienst gemeend dat wanneer men hem niet vóór 24 april het land zou uitzetten, de kans dat hij op 25 april vrij kwam zeer groot was. Het gerecht kon dit niet tegenspreken, want men had geen aanhoudingsmandaat en zou het waarschijnlijk ook niet krijgen en de advocaat wist dat op administratief vlak hij sowieso op het einde van zijn termijn was. De ambtenaar, die moest kiezen voor de grote mogelijkheid dat iemand die relatief gevaarlijk is, de facto wordt vrijgelaten, of de zeer kleine mogelijkheid dat hij die dag zelf zou veroordeeld zijn en aangehouden worden, wetende dat de advocaat sowieso procedureproblemen zou inroepen, heeft het belangrijker geacht hem van het grondgebied te verwijderen. Op die manier zou de Belgische bevolking niet het risico lopen dat hij over enkele dagen hier vrij zou rondlopen.

Er was geen vergissing. Men kan alleen vaststellen dat het niet altijd gemakkelijk is dergelijke beslissingen te nemen. De minister van Justitie en ikzelf werken eraan om in de procedures tussen de Dienst Vreemdelingenzaken en het parket nog heel wat verbeteringen aan te brengen. De ambtenaar die deze beslissing heeft genomen staat nog steeds achter zijn beslissing en is die ook komen bepleiten. De redenering van de ambtenaar was dat, als hij die keuze niet zou hebben gemaakt, de kans zeer groot was dat een gevaarlijk persoon, iemand met een crimineel verleden, binnen de kortste keren vrij zou rondlopen en opnieuw een misdrijf zou kunnen plegen, waarvoor hij dan verantwoordelijk zou worden geacht. Dat was volgens hem dan ook de verkeerde keuze.

Men kan over deze keuze lang discussiëren. De ambtenaar heeft met kennis van zaken en goed gedocumenteerd een keuze gemaakt. Men kan

kritiek uitbrengen op die keuze, maar ze werd in ieder geval in eer en geweten genomen, met het oog op de veiligheid van het land en zijn bevolking.

De **voorzitter**: De heer Geert Versnick heeft het woord.

De heer **Geert Versnick** (VLD): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, ik dank u voor dit volledige antwoord. Ik ben er echter niet geruster in geworden. Immers, ik dacht dat het hier een eenmalige vergissing betrof, maar blijkbaar heeft men een bewuste politieke keuze gemaakt. Moesten de feiten niet zo erg zijn, dan zou men met een boutade kunnen zeggen dat het hier gaat om een bijdrage van de dienst Vreemdelingenzaken aan het wegwerken van de gerechtelijke achterstand in ons land. Ik vind het bijzonder ernstig dat op deze manier mensen die zijn veroordeeld tot celstraf wegens het plegen van overvallen, zonder meer vrijuit gaan en uit het land worden gezet. Wij zullen hier verder op in gaan met interpellaties en vragen.

De **voorzitter**: De minister heeft het woord.

Minister **Vande Lanotte**: Ik wil toch iets rechtzetten, want uw interpretatie is weinig ernstig. U weet toch heel goed dat de Dienst Vreemdelingenzaken het parket altijd vraagt of men wenst dat de betrokkene hier blijft of niet. Als het gerecht zegt dat men eerst wil vervolgen, doet men dat. Er is een specifiek punt dat u blijkbaar niet wil zien, met name dat in ons land het vasthouden van mensen aan regels is gebonden. Die regels werden hier goedgekeurd en zijn strikt. Als iemand administratief wordt vastgehouden, betekent dit dat een magistraat niet zo maar kan beslissen dat iemand moet worden vastgehouden om voor een rechtbank te kunnen verschijnen. Zo zit onze rechtsstaat niet in mekaar, gelukkig maar! Men moet dan een keuze maken. De principiële keuze is dat iemand die voor de rechtbank moet verschijnen, zo lang mogelijk wordt vastgehouden. Als de regels van dit land echter niet toelaten iemand gevangen te houden die nog niet is veroordeeld, moet er een keuze worden gemaakt. Die keuze is dan niet dat die persoon in ons land vrij zou worden gelaten, met alle gevolgen vandien, maar wel van hem terug te sturen. Ik sta volledig achter die keuze. Hadden wij die man hier gelaten en hij was binnen de kortste keren aangehouden ingevolge een nieuwe overval, dan zou u hier hebben gevraagd waarom hij niet was uitgewezen, omdat wij toch wisten dat hij zou worden vrijgelaten.

De **voorzitter** : De heer Geert Versnick heeft het woord.

De heer **Geert Versnick** (VLD) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, ik sta ten volle achter de rechten van de verdediging en de hier in dit verband goedgekeurde wetten. Ik vind echter dat Justitie zich zo moet organiseren dat criminelen in elk geval worden gestraft, met respect voor de rechten van de verdediging. Dat is nogal evident.

De **voorzitter** : Het incident is gesloten. L'incident est clos.

L'ordre du jour appelle la **question de M. Vincent Decroly au vice-premier ministre et ministre de l'Intérieur sur "l'occupation d'un bâtiment abandonné à Saint-Gilles"**.

Aan de orde is de **vraag van de heer Vincent Decroly aan de vice-eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken over "de bezetting van een leegstaand pand in Sint-Gillis"**.

La parole est à M. Vincent Decroly.

M. Vincent Decroly (ECOLO-AGALEV) : Monsieur le président, monsieur le ministre, depuis le 10 avril, un collectif d'associations et de personnes occupe un bâtiment situé au 2, avenue de la porte de Hal à Saint-Gilles, en région bruxelloise.

Ce collectif regroupe des gens de bonne volonté qui organisent, dans ce bâtiment inoccupé et abandonné depuis de très nombreuses années, une série d'activités à caractère convivial dans les domaines du dialogue et du débat politique, du travail culturel ou social. Dans un esprit constructif, des contacts ont été pris avec les autorités de la commune de Saint-Gilles et de la région de Bruxelles-Capitale. Les actions développées par ce collectif s'insèrent positivement dans une dynamique de quartier, avec des activités théâtrales pour les enfants, des goûters pour les riverains, etc. toutes initiatives qui me paraissent éminemment respectables si l'on veut promouvoir, dans notre société, une vision plus humaine, plus solidaire, plus citoyenne, moins "marchande" des rapports entre les hommes et entre les groupes.

Dans ce contexte, il me revient que la gendarmerie, plus précisément la BSR, aurait entrepris une visite des lieux, en civil et à l'insu des occupants, pour en organiser éventuellement l'expulsion *manu militari*.

Monsieur le ministre, j'ai quatre questions précises à vous adresser à ce sujet.

1. Confirmez-vous cette inspection de la BSR, à l'insu des occupants ?

2. Dans l'affirmative, pouvez-vous m'informer du but poursuivi et des résultats de l'opération ?

3. Confirmez-vous l'information selon laquelle la gendarmerie s'apprêterait à expulser les occupants de ce bâtiment ?

4. Si tel est bien le cas, pensez-vous vraiment que ce genre d'opération doit faire partie de la politique de recherche criminelle assignée à la gendarmerie dans le contexte actuel, alors que des besoins criants se sont manifestés dans des domaines beaucoup plus sérieux comme le blanchiment ou le trafic de voitures, comme on l'a vu récemment, ou la traite des êtres humains dont on parlait encore hier dans cet hémicycle ?

Quel serait le sens d'une telle intervention alors qu'une loi votée en 1992 par une majorité des parlementaires de notre pays prescrit notamment la réquisition, par la puissance publique, des immeubles inoccupés et abandonnés, en vue de répondre au besoin important de logements en région bruxelloise ? Je me demande qui est le véritable hors-la-loi en la matière.

Le **président** : La parole est au ministre.

M. Vande Lanotte, vice-premier ministre et ministre de l'Intérieur : Monsieur le président, cher collègue, à votre première question, relative à une infiltration de la BSR pour inspection, je réponds par la négative.

Il s'ensuit que je ne peux répondre à votre deuxième question.

Quant à l'expulsion possible de personnes par la gendarmerie, c'est au bourgmestre à en décider et pas à la gendarmerie. Jusqu'à présent, aucun ordre n'a été donné en ce sens.

Quatrièmement, une enquête criminelle est-elle en cours et quelle en est la priorité ? Aucune enquête criminelle ou judiciaire n'est en cours et la gendarmerie n'est pas habilitée à statuer sur ce sujet. Vous le savez.

Cela dit, une patrouille externe a presté, lors d'une réunion relative à la politique du Front national. On pouvait alors craindre une contre-manifestation. Par conséquent, la présence de patrouilles à l'extérieur du bâtiment me semble donc correcte.

M. Vincent Decroly (ECOLO-AGALEV) : Ce sont des patrouilles en uniforme alors ! Il n'y a donc pas d'équivoque à ce sujet.

M. Vande Lanotte, ministre : C'est la BSR qui patrouille.

M. Vincent Decroly (ECOLO-AGALEV) : Merci pour l'information.

Le **président** : L'incident est clos.

Het incident is gesloten.

L'ordre du jour appelle la **question de M. Thierry Detienne à la ministre des Affaires sociales sur "la réforme du statut des artistes"**.

Aan de orde is de **vraag van de heer Thierry Detienne aan de minister van Sociale Zaken over "de hervorming van het statuut van kunstenaars"**.

La parole est à M. Thierry Detienne.

M. Thierry Detienne (ECOLO-AGALEV) : Monsieur le président, madame la ministre, la demande pour une réforme du statut social des artistes est aujourd'hui sans nul doute évidente. Chacun s'accorde à dire que les bases de référence, à savoir l'arrêté royal de 1969, ne sont plus suffisantes et d'ailleurs pas appliquées.

Plusieurs propositions de loi ont été déposées dans ce parlement. Une sous-commission de travail a été créée, mais on doit bien reconnaître l'existence d'un relatif statu quo. Un Conseil des ministres s'est penché sur la question, il y a quelques semaines, mais les résultats sont relativement confus.

J'ai pris connaissance d'une lettre signée par vous-même ainsi que M. Di Rupo, et qui a été adressée à des artistes, dans laquelle (je cite) : "Pour ce qui est du statut social, notre volonté est d'aboutir à une solution concrète dans un délai rapproché. Notre objectif est d'accorder à l'ensemble des artistes une protection sociale équivalente à celle des employés. Cette assimilation serait sans conséquence au niveau de la relation du travail de l'artiste indépendant ou autre".

Je précise d'emblée que je suis parfaitement cette option, étant donné qu'elle est à la base de la proposition de loi déposée de façon conjointe par le parti socialiste, Ecolo et Agalev. Dans la presse, j'ai pris connaissance des positions des partenaires de la majorité, du CVP en l'occurrence, qui ne partage pas l'option telle que vous la rappelez.

Il n'est certes pas anormal de constater ces divergences. En politique, personne ne s'attend à ce que tout le monde chante la même chanson.

Mais, au Conseil des ministres, vous êtes-vous mis d'accord sur une formule qui corresponde au rattachement du statut des artistes au régime des salariés ? La chose est importante. Où en est le travail à ce niveau ?

En second lieu, compte tenu de ces divergences perceptibles, est-il prévu un Conseil des ministres consacré à ce sujet ? Il reste suffisamment de travail pour justifier le fait. A cette fin, il devrait prendre les moyens pour essayer de dégager une solution, dans les délais les plus brefs.

Le président : La parole est à la ministre.

Mme De Galan, ministre des Affaires sociales : A une question brève de M. Detienne, je répondrai également brièvement.

Il évoque un problème qui ne date pas d'hier. J'étais encore membre du secrétariat du CNT que déjà nous examinions, avec l'expert en la matière, M. André Nayer, les conséquences d'un arrêt de la Cour de cassation qui avait déclaré que, d'office, tous les artistes étaient salariés et que la notion d'employeur s'opposait à leurs prestations.

Néanmoins, depuis lors, beaucoup de gens ont pris conscience du problème au travers de cas, notamment de cas litigieux. Ainsi, celui que nous avons vu déféré à la Cour du travail de Liège voici deux jours : il s'agit d'une écrivaine qui, pendant une période de chômage, avait écrit un livre; elle s'était donc vu sanctionnée non seulement dans ses allocations de chômage mais aussi à travers un remboursement.

Toutes ces questions se posent. Mais le problème est aussi beaucoup plus large : il va de la simple prestation occasionnelle à des prestations plus régulières vis-à-vis desquelles moins de problèmes se posent.

C'est la constante que nous avons dégagée en sous-commission : si, pour les artistes de spectacle - danse, ballet, orchestre -, on rencontre peu de problèmes et l'on peut trouver plus facilement un consensus, pour des prestations plus erratiques, les statuts auxquels sont soumis certains artistes sont plus difficiles à déterminer.

Un rapide bilan : à l'occasion d'un traitement au Conseil des ministres du statut fiscal et de TVA des artistes, suite à une circulaire de l'administration et à une proposition de notre collègue vice-premier ministre et ministre des Finances quant au taux de TVA réduit, j'ai déposé une note qui constituait le parallélisme entre le statut fiscal et le statut social de l'artiste que l'on se devait d'examiner.

C'est cette note, déposée le 20 mars, à laquelle vous faites allusion, qui a été notamment examinée en groupe de travail.

Monsieur Detienne, les positions ne sont pas encore tout à fait unanimes en la matière.

Vous faites allusion à la position prise récemment par un groupe de la majorité. Elle est déjà plus nuancée que la position d'origine et de base.

L'ensemble de l'affaire sera réévoqué probablement d'abord en conseil restreint, puis en conseil plus large puisque de plus en plus de personnes découvrent, qu'alors qu'on ouvre l'accessibilité au régime de la sécurité sociale à toute une catégorie nouvelle de gens, une catégorie de personnes bénéficie actuellement de très peu de protection, il s'agit des artistes. Pourtant, la culture est le meilleur instrument de lutte pour la démocratie.

Le président : La parole est à M. Thierry Detienne.

M. Thierry Detienne (ECOLO-AGALEV) : Monsieur le président, j'ai écouté avec attention Mme la ministre.

Je voudrais simplement rappeler que, même dans le secteur plus restreint des artistes de spectacle, il existe encore des gens qui, aujourd'hui, travaillent depuis 25 ans et ne sont toujours pas parvenus à se constituer un statut social complet alors qu'ils sont clairement identifiés comme des artistes actifs, productifs et qui figurent en tête d'affiche.

Le problème se pose donc bien pour l'ensemble des catégories de ce secteur.

Mme la ministre a dit que le gouvernement travaille sur cette problématique mais qu'il n'y a pas encore d'accord précis sur une formule à traduire en termes de réglementation, notamment en termes de choix préférentiel d'un régime.

Je peux concevoir que cela prenne du temps mais j'aurais cependant souhaité que Mme De Galan nous fasse part de l'échéance que le gouvernement se donne pour consacrer du temps à cette question de façon à ce que l'on ne se retrouve pas sans solution en fin de législature.

Mme De Galan, ministre : Vous reconnaissez, monsieur Detienne, que cette législature est la meilleure pour réaliser des choses positives.

Mon souhait est d'essayer de prévoir des dispositions-cadre pour un statut *sui generis* peut-être dans le cadre d'une loi-programme qui, pour une fois, aura peut-être du bon.

Le président : L'incident est clos.

Het incident is gesloten.

L'ordre du jour appelle la **question de M. Jacques Lefevre au ministre des Transports sur "les bruits occasionnés aux riverains par le TGV"**.

Aan de orde is de **vraag van de heer Jacques Lefevre aan de minister van Vervoer over "de geluidsoverlast veroorzaakt door de HST aan omwonenden"**.

La parole est à M. Jacques Lefevre.

M. Jacques Lefevre, président du groupe PSC : Monsieur le président, monsieur le ministre, plusieurs riverains habitant à proximité du nouveau tracé TGV en site propre en Hainaut ont écrit à la SNCB pour que les mesures promises lors de l'octroi du permis de bâtir concernant la lutte contre les nuisances sonores soient appliquées.

Il semble que, jusqu'à présent, leurs lettres soient restées sans réponse, de même d'ailleurs qu'une lettre de la ville d'Enghien.

Je souhaiterais connaître les raisons de ce silence et surtout les mesures que la SNCB compte mettre en place pour respecter toutes les conditions en la matière, fixées lors de l'octroi du permis de bâtir.

Le président : La parole est au ministre.

M. Daerden, ministre des Transports : Monsieur le président, depuis la mise en service de la ligne à grande vitesse, la SNCB a reçu un certain nombre de plaintes auxquelles, jusqu'à présent, un simple accusé de réception a été envoyé, sans prise de position sur le fond.

La SNCB a décidé de faire appel à un bureau externe indépendant pour procéder à une campagne de mesurage du bruit enregistré. Monsieur Lefevre, votre question est tout à fait d'actualité - si je puis dire - car c'est aujourd'hui même et demain que ces mesurages seront faits. Il tombe sous le sens que leur résultat sera transmis aux plaignants et qu'en fonction de cela, on prendra l'attitude adéquate.

Le président : La parole est à M. Jacques Lefevre.

M. Jacques Lefevre (PSC) : Monsieur le président, je remercie le ministre de sa réponse. Je ne manquerai pas de lui poser des questions afin que ce problème trouve rapidement une solution. Je me réjouis ne pas devoir, à l'instar d'un collègue du Sénat, loger près de Bierset pour le résoudre.

Le président : L'incident est clos.

Het incident is gesloten.

L'ordre du jour appelle la **question de Mme Jacqueline Herzet au ministre de la Justice sur 'l'existence d'un coût financier réel pour les communes qui prennent l'initiative d'engager un coordinateur de l'aide aux victimes'**.

Aan de orde is de **vraag van mevrouw Jacqueline Herzet aan de minister van Justitie over 'het bestaan van een werkelijke financiële kost voor de gemeenten die het initiatief nemen een coördinator van de slachtofferhulp aan te werven'**.

La parole est à Mme Jacqueline Herzet.

Mme Jacqueline Herzet (PRL-FDF) : Monsieur le président, monsieur le ministre, chacun est bien conscient de ce qu'il faut apporter un soutien moral, psychologique et matériel aux victimes de la délinquance, et garantir également leurs droits.

Actuellement, bon nombre d'associations locales font ce travail de façon bénévole et organisée, tant sur le plan local qu'au niveau des arrondissements judiciaires. Vous admettez cependant, monsieur le ministre, qu'il y a parfois pléthore en la matière. Afin de remédier à cette situation, vous avez décidé d'installer un coordinateur de l'aide aux victimes dans chaque arrondissement. Cette initiative est excellente, mais sa mise en pratique pose parfois problème.

La loi de mars 1994, qui a été votée dans le cadre du plan global pour l'emploi et la compétitivité, stipule que seules les communes sont habilitées à engager du personnel pour répondre aux mesures judiciaires alternatives et pour assurer la sécurité des citoyens.

Or, vous demandez à présent à chaque commune d'engager une personne, d'avancer son traitement et de gérer les dossiers relatifs à l'aide aux victimes, alors que cette personne travaillera pour l'ensemble de l'arrondissement judiciaire. Dans votre circulaire de 1996, vous précisiez qu'il fallait prévoir un budget d'1,1 million pour l'engagement d'un gradué et de 1,4 million pour l'engagement d'un licencié. Or, vous n'accordez qu'un subside d'1 million aux communes. Cela signifie qu'elles devront supporter une charge patronale de minimum 300 000 ou 400 000 francs. J'estime que ce n'est pas équitable pour la commune qui fait déjà l'effort de gérer les dossiers et qui doit confier cette mission à un membre de son personnel, sans pouvoir engager une autre personne. Et ceci se passe, je le répète, au profit de tout un arrondissement judiciaire.

Dès lors, monsieur le ministre, je voudrais savoir quelle solution vous nous proposerez pour permettre de répartir équitablement ce coût sur l'ensemble de l'arrondissement. Si vous ne prenez aucune mesure, votre initiative risquerait - et je le regretterais franchement - de rester au stade des bonnes intentions.

Je déplore aussi que votre circulaire ne précise pas les qualifications exigées des coordinateurs.

Je vous demande qui va décider de ses compétences, de ses qualifications, de ses capacités de gestionnaire, qui va s'assurer qu'il connaît bien l'ensemble des sociétés bénévoles qui s'occupent de l'aide aux victimes, etc.

Enfin, monsieur le ministre, pourriez-vous me dire le nombre d'arrondissements judiciaires actuellement couverts, le nom des communes pilotes et ce que cela leur coûte ?

Le président : La parole est au ministre.

M. De Clerck, ministre de la Justice : La problématique de l'assistance aux victimes est bien sûr très importante et en plein développement dans tout le pays, que ce soit dans les arrondissements, dans les maisons de justice, dans plusieurs communes. Ce mouvement est loin d'être terminé et beaucoup de choses évoluent. Des prévisions figurent également dans le plan quadriennal. Nous arriverons globalement à 850 personnes pour l'ensemble des services qui vont être développés, y compris l'accueil des victimes.

Mais vos questions portaient plus sur le financement. Jusqu'à présent, nous nous basons sur la loi du 30 mars 1994 que vous avez mentionnée. Ce plan global était et demeure un plan en faveur de l'emploi. Il a été à l'origine de ce mouvement. Ce plan prévoyait que des initiatives pouvaient être développées pour l'accueil des victimes. C'est dans le cadre de ce plan global qu'il est possible de conclure des contrats avec les ministres de l'Intérieur et de la Justice pour des tâches tout à fait spécifiques. C'est aussi dans ce cadre que les montants que vous avez mentionnés sont prévus.

Telle était la situation, mais, actuellement, nous essayons de développer également des initiatives au sein du département de la Justice.

Il est important d'ajouter que les négociations relatives à l'accord de coopération entre l'Etat fédéral, la Communauté française et la Région wallonne en matière d'assistance aux

victimes ont été clôturées. Nous avons donc là une nouvelle piste. Le projet de loi portant assentiment à cet accord de coopération a été approuvé par le gouvernement fédéral le 2 avril dernier.

Aux termes de l'article 8 de cet accord, l'Etat fédéral, en l'occurrence le ministre de l'Intérieur et le ministre de la Justice, s'engage à veiller à ce que du personnel supplémentaire puisse encore être engagé dans le cadre du plan global. L'article 16 de l'accord conclu avec les Communautés prévoit que ce personnel sera chargé de coordonner l'assistance aux victimes dispensée par tout service d'aide aux victimes. Nous allons donc plus loin que les communes, nous élargissons la possibilité d'engagement de personnel pour ces services.

J'ajouterai un autre élément important. L'article 9 prévoit une intervention de la Communauté française, à hauteur de 100 000 francs par recrutement, ce qui constitue un apport supplémentaire pour ceux qui prennent la responsabilité d'engager du personnel.

Le coût à supporter par les communes francophones qui introduiront un projet de ce type sera limité aux éventuels suppléments d'ancienneté et frais d'investissement. En cas de recrutement de jeunes diplômés, aucun supplément d'ancienneté ne sera dû pendant les deux premières années. L'ancienneté n'est donc pas comprise dans le montant mis à la disposition des communes.

Le gouvernement fédéral a déjà approuvé dix projets d'assistance, notamment pour Charleroi, Amay, Termonde, etc. Au total, onze personnes seront ainsi recrutées dans le cadre du plan global et une somme de 12 millions, sur une base annuelle, sera allouée à ces communes par l'Etat fédéral.

En conclusion, la première phase a démarré sur la base de la législation de 1994. Entre-temps, grâce aux accords que nous avons conclus avec la Communauté, nous élargissons les possibilités - non seulement pour les communes mais aussi pour les autres organisations - par des interventions financières supplémentaires prévues simultanément. Cela constituera progressivement un réseau global permettant de répondre à toutes ces demandes.

Je sais que la commune devra encore toujours intervenir pour une partie. C'est l'intervention que nous estimons nécessaire et utile de la part des communes. Il faut cependant reconnaître que les montants mis à la disposition des communes, dans le cadre du plan

global, représentent une intervention relativement importante de la part du gouvernement fédéral : 1,4 million pour un universitaire, 1,1 million pour un assistant social, 950 000 francs pour un rédacteur et 850 000 francs pour un commis.

Le **président** : La parole est à Mme Jacqueline Herzet.

Mme **Jacqueline Herzet** (PRL-FDF) : Monsieur le président, je ferai remarquer au ministre que ce n'est pas vraiment de cela qu'il s'agit, mais plutôt de savoir s'il est juste de faire supporter à une seule commune un coût de 300 000 francs pour quelqu'un qui ne travaillera pas exclusivement pour elle, mais pour l'ensemble de l'arrondissement. Ne pourrait-on imaginer un système permettant d'"intercommunaliser" cette aide aux victimes ? Il faut aussi ajouter, à charge des communes, la gestion du dossier et l'avance des traitements. Vous conviendrez avec moi que votre administration n'est pas rapide pour rembourser les traitements !

La petite commune-pilote aura une lourde charge à assumer, ce que je ne trouve pas très équitable. C'est pourquoi je vous demande un autre système.

M. **De Clerck**, ministre : Le problème, madame, c'est que sur base de cette législation, il faut nécessairement passer par des communes. Il faudra sans doute modifier la loi pour permettre à des associations, intercommunales ou autres d'agir, donc que des communes se groupent dans ce but. Ce serait sans doute la bonne solution. Je vais étudier cette éventualité.

Le **président** : L'incident est clos.

Het incident is gesloten.

Aan de orde is de **vraag van de heer Geert Bourgeois aan de minister van Justitie over "de uitspraken van Benoît Dejemeppe inzake de mogelijke defederalisering van justitie"**.

L'ordre du jour appelle la **question de M. Geert Bourgeois au ministre de la Justice sur "les déclarations de Benoît Dejemeppe relatives à la possible défédéralisation de la justice"**.

De heer Geert Bourgeois heeft het woord.

De heer **Geert Bourgeois** (VU) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, in een interview op 18 april 98 met *La Libre Belgique* heeft de

procureur des Konings van Brussel toch wel een paar zeer opmerkelijke politieke uitspraken gedaan. Zo zei hij dat het Belgisch leger bijna niet meer bestaat : "L'armée belge n'existe presque plus". uitspraak die niet van aard is om het al zeer wankel vertrouwen in onze nationale defensie te versterken. Daarenboven heeft hij zich afgezet tegen een eventuele defederalisering van justitie in dit land, die hij als gevaarlijk omschrijft, en wel op een ogenblik dat er zich, althans in Vlaanderen, een meerderheid schijnt te vormen die daarvoor pleit. De VU heeft wat dat betreft het voortouw genomen. Daarnaast heeft een zeer eminent justitiespecialist van de CVP, de partij waartoe u behoort, mijnheer de minister, gepleit om stappen in die richting te doen. Ik lees dat ook de heer Verwilghen op een vergadering in Limburg verleden vrijdag gepleit heeft voor de defederalisering van politie en justitie. Trouwens, aan de overzijde van de taalgrens heeft de heer Van Cauwenberghe een pleidooi in dezelfde toon gehouden.

Men kan zich vragen stellen over de opportuniteit van dergelijke verklaringen. Wat mij vooral bekommert, is de vraag of naar uw mening dergelijke politieke uitspraken van een magistraat toegelaten zijn en overeenstemmen met de plicht tot terughoudendheid en tot onpartijdigheid van de magistraat.

Een andere vraag luidt of de hiërarchische overste of uzelf daartoe toestemming hebben gegeven.

Ten slotte, overweegt u eventueel stappen te doen ?

De **voorzitter** : De minister heeft het woord.

De heer **De Clerck**, minister van Justitie : Mijnheer de voorzitter, het is steeds mijn stelling geweest dat ook de magistraten spreekrecht hebben en dat de tijd voorbij is dat voor elk woord of elke uitspraak de hiërarchische overste toestemming moet geven. De magistraten werken mee aan de hervorming, uiten hun opinie en hebben het recht om standpunten in te nemen.

Ik zie bijgevolg geen enkele reden waarom ik disciplinair zou moeten optreden tegen magistraten die uiteindelijk doen wat wij van hen vragen, namelijk deelnemen aan het algemene debat over justitie en nadenken over de toekomst ervan.

Terzake is het standpunt duidelijk. Zij hebben spreekrecht en het is niet langer zo dat daaraan voorwaarden zijn gekoppeld. Zo moet er geen toestemming meer worden verleend, zeker niet door de minister van Justitie.

De **voorzitter** : De heer Geert Bourgeois heeft het woord.

De heer **Geert Bourgeois** (VU) : Mijnheer de minister, uw antwoord verbaast mij bijzonder. Niemand betwist het spreekrecht van een magistraat. Er is trouwens artikel 14 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens. Maar zowel het Hof van Cassatie als zeer eminente rechtsgeleerden, zoals ere-procureur-generaal Krings, hebben steeds gezegd dat de magistraten terughoudend moeten zijn in publieke stellingnames. Het gaat hier niet over het feit of zij spreekrecht hebben. Het gaat erover dat een magistraat publiek in een politiek debat stelling neemt.

Uw uitspraak is een heel gevaarlijk precedent. Als u zegt dat de magistratuur, die terughoudend en onpartijdig moet zijn en aan elke burger in het land dat gevoel van onpartijdigheid moet geven, zich in de toekomst in dergelijke politieke debatten zal mogen mengen, dan denk ik dat u een gevaarlijke weg opgaat.

Ik heb niet gepleit voor tucht- of disciplinaire maatregelen. Ik heb u gevraagd of u maatregelen zou nemen. U zou bijvoorbeeld kunnen herinneren aan bepaalde richtlijnen terzake, zoals bijvoorbeeld aan de mercuriale van ere-procureur-generaal Krings in 1988 die nog eens uitdrukkelijk heeft gezegd dat de magistratuur de plicht heeft tot terughoudendheid in dergelijke aangelegenheden.

Ik denk dat een magistraat toch niet de politieke weg mag opgaan. Uw antwoord verbaast mij dus bijzonder.

Minister **De Clerck** : De discretie is uiteraard van belang zodra het gaat over dossiers of materies waarmee zij beroepshalve bezig zijn. Daarover zijn wij het eens.

De **voorzitter** : Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

Aan de orde is de **vraag van de heer Karel Van Hoorebeke aan de minister van Justitie over "de huidige stand van het onderzoek inzake het pedofilienetwerk in Temse"**.

L'ordre du jour appelle la **question de M. Karel Van Hoorebeke au ministre de la Justice sur "l'état actuel de l'enquête sur un réseau de pédophilie à Temse"**.

De heer Karel Van Hoorebeke heeft het woord.

De heer **Karel Van Hoorebeke** (VU) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, in Nederland en vooral in Duitsland is er grote beroering ontstaan in verband met nieuwe gegevens die bekend werden met betrekking tot de Duitse jongen, Manuel Schadwald die in 1994, toen hij 13 jaar oud was, verdwenen is en waarvan nu is gebleken dat hij verkocht is geworden aan een bordeel voor jongens in Rotterdam.

Naar aanleiding van die feiten is gebleken dat de Rotterdamse politie toen over voldoende gegevens zou hebben beschikt om uit te maken dat er sprake was van een groter pedofilienetwerk. Er werd dus aangetoond dat er fouten zijn gemaakt die ertoe leidden dat mevrouw Sorgdrager, minister van Justitie, terzake een onderzoek heeft bevolen. Hieruit is gebleken dat dit netwerk ook verband houdt met het pedofilienetwerk van Temse.

Mijnheer de minister, u hebt geruime tijd geleden hieromtrent reeds vragen moeten beantwoorden. Ik wil mij niet mengen in het eigenlijke onderzoek, maar wou u toch vragen wat de huidige stand van zaken is. Er zijn immers redenen om ons ongerust te maken. Mevrouw Nelly Maes heeft u dienaangaande trouwens een brief geschreven op 23 januari 1998. Naar verluidt zou het onderzoek worden ontnomen aan de gerechtelijke politie van Aalst en opnieuw in handen worden gegeven van de rijkswacht, dezelfde rijkswacht die in 1992 het onderzoek heeft verknoeid. Reeds in 1992 beschikte zij immers over de videocassettes, die mevrouw Maes u eind 1997 ter beschikking heeft gesteld. Er waren genoeg signalen die wezen op het bestaan van een pedofilienetwerk. Waarom werd het dossier uit handen genomen van de gerechtelijke politie uit Aalst en is het naar de rijkswacht overgeheveld? Wat mogen we van dat onderzoek verwachten? Ik heb gerefereerd naar de feiten die in Nederland aan het licht zijn gekomen en waaraan ook de Duitse pers heel zwaar tilt omdat eens te meer duidelijk werd aangetoond dat het om een heel belangrijk pedofilienetwerk gaat dat zich uitspreidt over Nederland, België en Portugal.

- Voorzitter : de heer **Langendries**

Zonder u te vragen in te gaan op het inhoudelijke van het onderzoek, had ik graag van u vernomen wat de stand van zaken is en waarom de beslissing is genomen om het dossier opnieuw over te hevelen naar de rijkswacht.

De **voorzitter** : De minister heeft het woord.

De heer **De Clerck**, minister van Justitie : Mijnheer de voorzitter, mijnheer Van Hoorebeke, u vraagt dat ik u de stand van zaken geef zonder het over het inhoudelijke aspect te hebben. Het is natuurlijk niet evident om voortdurend de juiste evolutie van het dossier weer te geven. Ik kan u wel meedelen dat er permanent correspondentie wordt gevoerd tussen diverse partijen, mijzelf en de procureur-generaal. Alle verzamelde informatie, inbegrepen de verklaringen en elementen die in het parlement worden aangebracht, worden bij het dossier gevoegd. De procureur-generaal informeert mij over de stappen die worden gezet, zonder dat hij daarbij in detail treedt.

De personen die mij daarover hebben aangesproken, ook uw partijgenoot Nelly Maes, werden schriftelijk ingelicht van de initiatieven die terzake werden genomen. Ik meen dat het onderzoek correct verloopt en u zal het met mij eens zijn dat ik vanop deze tribune geen concrete details kan geven.

De belangrijkste elementen, die ik kan bevestigen en die aansluiten bij vroegere verklaringen, zijn de volgende. Wij blijven in contact met Portugal en Nederland. Onlangs is nog een rogatoire commissie uit Portugal naar België gekomen om na te gaan of wij over elementen beschikken die voor hen nuttig kunnen zijn. De samenwerking verloopt naar mijn informatie goed.

Een aantal mensen werden in voorlopige hechtenis genomen en zijn nu vrijgelaten. Dat is een evolutie in het dossier.

Intussen heeft men een volledige inventaris gemaakt van alle videocassetten en heeft men er bruikbaar materiaal uitgehaald om het, waar mogelijk, ter beschikking te stellen met het oog op een eventuele herkenning of het aanbrengen van informatie ten behoeve van onderzoekers in het buitenland. De procureur des Koning te Dendermonde heeft ook opdracht gegeven om via het CBO en de APSD over te gaan tot de verspreiding van alle foto's, zowel op nationaal als op internationaal niveau. Ook op deze wijze proberen wij zoveel mogelijk reacties te krijgen.

Wat het dossier van het Duitse jongetje betreft, hebben wij destijds gezegd dat wij dit moesten controleren en natrekken. U zegt nu dat bepaalde zaken ontdekt zouden zijn. Daarover kan ik mij nu niet informeren of uitspreken, maar volgens de elementen waarover wij in ons dossier beschikken, staat het vast dat er geen enkel

aanknopingspunt bestond met het beschikbare videomateriaal in België. Deze bevindingen werden geformuleerd na grondig onderzoek en contact met vele mensen. Zo blijkt de videoband, waarnaar werd verwezen, ongeveer twintig jaar geleden gemaakt te zijn. Dat is één van de technische vaststellingen, waaruit men moet afleiden dat de persoon op de videoband moeilijk de Duitse jongen kan zijn.

Mijnheer Van Hoorebeke, ik kan u bevestigen dat ik deze zaak met alle middelen volg. Over de zaak-Morckhoven wens ik mij niet meer uit te spreken. Dat is een ander probleem. In elk geval denk ik dat het onderzoek met de nodige diepgang en met de passende discretie werd gevoerd en dat dit ook in de toekomst zo zal gebeuren. Ik zal erover waken dat het uiterste wordt gedaan om na te gaan of al dan niet in dit dossier nog strafbare feiten ten laste kunnen worden gelegd aan Belgen of andere personen, en of in België strafbare feiten werden gepleegd. Daarvan kan u heel zeker zijn.

De **voorzitter** : De heer Karel Van Hoorebeke heeft het woord.

De heer **Karel Van Hoorebeke** (VU) : Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord. Op het einde hebt u gezegd dat u het dossier persoonlijk volgt en uit de schets die u hebt gegeven, blijkt dat het onderzoek nog volop aan de gang is. U hebt niet geantwoord op de vraag waarom het dossier van de gerechtelijke politie naar de rijkswacht werd overgezonden. Waarschijnlijk kunt u mij later inlichten over de specifieke redenen.

Mijnheer de minister, zelfs als de videocassette twintig jaar oud is, komen alle gegevens steeds terug op dezelfde personen die rond het pedofilienetwerk werken. De VZW Morkhoven speelt daarin een belangrijke rol. Ook dit Duitse jongetje had kunnen worden gered als het onderzoek tijdig en correct was uitgevoerd. Dergelijke vergissingen mogen zich niet meer voordoen. In die zin is uw antwoord geruststellend.

De **voorzitter** : Het incident is gesloten. Hiermee zijn wij aan het einde van het vrageuurtje gekomen.

L'incident est clos. L'heure des questions est terminée.

Proposition de loi

Wetsvoorstel

Le **président** : L'ordre du jour appelle la reprise de la discussion de la **proposition de loi de M. Rony Cuyt modifiant l'article 249 du Code des droits d'enregistrement, d'hypothèque et de greffe (683/1 à 4)**.

Aan de orde is de hervatting van de bespreking van het **wetsvoorstel van de heer Rony Cuyt tot wijziging van artikel 249 van het Wetboek van registratie-, hypotheek- en griffierechten (683/1 tot 4)**.

Hier, à l'occasion de la discussion en séance plénière, monsieur le vice-premier ministre, vous aviez demandé le renvoi de cette proposition en commission. Comme nous n'étions pas en nombre pour pouvoir trancher, puis-je vous donner immédiatement la parole à ce sujet ?

M. Maystadt, vice-premier ministre et ministre des Finances et du Commerce extérieur : Monsieur le président, en effet, à la demande de mon collègue, le ministre de la Justice, j'ai demandé le renvoi en commission de cette proposition de loi. Mon collègue souhaiterait avoir l'occasion d'émettre certaines observations de nature technique sur le texte tel qu'il a été adopté par la commission. Il ne s'agit pas de remettre en cause le principe de la proposition, mais d'adapter le texte pour des raisons techniques.

Le **président** : L'assemblée est-elle d'accord avec cette demande du gouvernement ? (*Oui*)

Adoption de l'ordre du jour

Goedkeuring van de agenda

De **voorzitter** : Wij moeten ons thans uitspreken over de ontwerp-agenda die de Conferentie van voorzitters u voorstelt.

Geen opmerkingen ? (*Nee*) Het voorstel is aangenomen.

Nous devons nous prononcer sur le projet d'ordre du jour que vous propose la Conférence des présidents.

Pas d'observation ? (*Non*) La proposition est adoptée.

Inoverwegingneming van voors-tellen

Prise en considération de propositions

De **voorzitter** : Aan de orde is de inoverwegingneming van een reeks voorstellen waarvan de lijst als bijlage gaat.

L'ordre du jour appelle la prise en considération d'une série de propositions dont la liste est reprise en annexe.

Geen bezwaar ?

Pas d'observation ?

La parole est à M. Serge Moureaux.

M. Serge Moureaux (PS) : Monsieur le président, chers collègues, je demande un vote séparé sur la prise en considération du point 4 des prises en considération : "Proposition de résolution de notre collègue Van den Broeck, relative à la réalisation d'une analyse coût/profit objective de la présence d'étrangers dans notre pays".

La même proposition est déposée au Sénat. Nous souhaitons que la Chambre se prononce sur l'opportunité de cette prise en considération.

Cette proposition s'inspire à l'évidence de sentiments racistes et xénophobes. Elle a notamment pour objet, dans le dispositif, de créer deux catégories de Belges, ceux d'origine et ceux naturalisés. Je crois que la Chambre ne pourra pas accepter une telle prise en considération.

Je demande donc un vote séparé spécial sur ce point.

Le **président** : Nous voterons donc séparément sur la prise en considération de cette proposition.

De heer Patrick Dewael heeft het woord.

De heer **Patrick Dewael**, voorzitter van de VLD-fractie : Mijnheer de voorzitter, ik steun de vraag om een afzonderlijke stemming. Bij de stemming wil ik hierop graag wat dieper ingaan.

De **voorzitter** : De heer Paul Tant heeft het woord.

De heer **Paul Tant**, voorzitter van de CVP-fractie : Mijnheer de voorzitter, ik steun ook deze vraag en zal onze houding terzake toelichten.

Le **président** : Messieurs, mesdames les ministres, chers collègues, j'ai été saisi d'une demande de vote sur la prise en considération de la proposition de résolution de M. Jaak Van den Broeck relative à la réalisation d'une analyse coût/profit objective de la présence d'étrangers dans notre pays, n° 1491/1.

Quelqu'un demande-t-il la parole ?

Vraagt iemand het woord ?

De heer Patrick Dewael heeft het woord.

De heer **Patrick Dewael (VLD)** : Mijnheer de voorzitter, mijn fractie gaat er traditioneel van uit dat alle onderwerpen in het parlement bespreekbaar moeten zijn. Daarom stemmen wij in principe bij inoverwegingnemingen altijd voor. Ik heb echter kennis genomen van het voorstel van resolutie van een collega van het Vlaams Blok. De hoofding luidt als volgt : "voorstel van resolutie betreffende een objectieve kosten-batenanalyse van de aanwezigheid van vreemdelingen in ons land". In het voorstel staat onder punt 1 : "alle gegevens ter beschikking te stellen die bijdragen tot een beter inzicht in de kostprijs van de vreemdelingen". Mijn fractie zal in dit geval afbreuk doen aan haar traditie. Dergelijke voorstellen, die alleen kunnen bijdragen tot het aanzwengelen van vreemdelingenhaat en xenofobie, zijn voor ons het bespreken niet waard.

De **voorzitter** : De heer Paul Tant heeft het woord.

De heer **Paul Tant (CVP)** : Mijnheer de voorzitter, namens mijn fractie wil ik verwijzen naar dezelfde traditie. Ik wil aan de motivatie van de heer Dewael nog toevoegen dat men niet alleen onderscheid maakt tussen soorten Belgen maar dat hiermee ook de aanzet wordt gegeven om bijvoorbeeld het kostenplaatje te berekenen voor onder andere gehandicapten, geesteszieken en jeugdige criminelen. Met andere woorden, dit voorstel stimuleert niet alleen de rassenhaat, het is bovendien fascistisch qua invalshoek.

Le **président** : La parole est à M. Didier Reynders.

„**Didier Reynders**, président du groupe PRL-FDF : Monsieur le président, nous sommes heureux de constater que d'autres groupes, qui ont parfois hésité - et nous pouvons le comprendre - sur certaines prises en considération, rejoignent l'idée de rejeter une proposition de résolution comme celle-ci, même si c'est au moment de sa prise en considération.

Si, dans notre pays, un citoyen abordait le thème des étrangers de cette façon, il serait probablement passible de poursuites pénales.

Aborder un thème comme celui qui nous occupe en encourageant à ce point le racisme et la xénophobie ne peut être accepté par une assemblée démocratique comme la nôtre.

De **voorzitter** : De heer Jef Tavernier heeft het woord.

De heer **Jef Tavernier**, voorzitter van de ECOLO-AGALEV-fractie : Mijnheer de voorzitter, los van een eventueel resultaat van een analyse gaat het volgens mij niet op over mensen te spreken in termen van kosten of van baten.

Een dergelijke aangelegenheid is gewoonweg niet bespreekbaar.

De **voorzitter** : De heer Louis Vanvelthoven heeft het woord.

De heer **Louis Vanvelthoven**, voorzitter van de SP-fractie : Mijnheer de voorzitter, ik wil mij zonder meer aansluiten bij alle fractieleiders die de inoverwegingneming niet zullen goedkeuren.

Voorts betreurt ik dat het in dit land zo ver gekomen is dat men dergelijke voorstellen van resolutie durft in te dienen.

Le **président** : La parole est à M. Jacques Lefevre.

M. **Jacques Lefevre**, président du groupe PSC : Monsieur le président, je voudrais m'associer à tous ceux qui ont parlé avant moi pour dire que cette prise en considération est inacceptable pour nous. Lorsqu'il s'agit de personnes, on ne peut pas employer le terme de "coût et profit".

Le **président** : Il sera procédé ultérieurement au vote sur la prise en considération de la proposition n° 1491/1.

Les propositions n°s 1484/1, 1489/1 et 1490/1 sont prises en considération et renvoyées aux commissions compétentes.

Motion d'ordre

Ordemotie

Le **président** : La parole est à M. Didier Reynders, par motion d'ordre.

M. **Didier Reynders**, président du groupe PRL-FDF : Monsieur le président, nous sommes réunis dans cette assemblée et un bruit circule depuis quelques minutes. Il semble que le procureur du Roi de Neufchâteau confirme un événement intervenu dans ce palais de justice : on ne retrouve plus, semble-t-il, un inculpé particulièrement dangereux puisqu'il s'agit de M. Dutroux. Il me paraît qu'en l'espèce, nous devrions connaître la réaction des ministres de l'Intérieur et de la Justice à ce propos. Si le premier ministre nous donne immédiatement des informations, nous serons ravis de l'entendre. Dans le cas contraire, nous demandons une suspension de séance afin que le gouvernement puisse nous fournir des renseignements précis sur cet événement particulièrement grave.

De **voorzitter** : De heer Patrick Dewael heeft het woord.

De heer **Patrick Dewael**, voorzitter van de VLD-fractie : Mijnheer de voorzitter, aangezien het bericht in verband met de ontsnapping van Marc Dutroux wordt bevestigd, meen ik dat het nuttig en noodzakelijk is dat de regering deze vergadering zou aanwenden om duidelijkheid te verschaffen aan de Kamer.

Hoe belangrijk de punten aan onze agenda ook zijn, toch lijkt het mij aangewezen de werkzaamheden te schorsen om aan de eerste minister en zijn collega's van Justitie en van Binnenlandse Zaken de mogelijkheid te geven aan de Kamer duidelijkheid te verschaffen over deze gebeurtenis.

Le **président** : La parole est à M. Didier Reynders.

M. **Didier Reynders** (PRL-FDF) : Monsieur le président, avant la reprise de nos travaux, puis-je vous demander de convoquer la conférence des présidents ?

Le **président** : Oui.

M. **Didier Reynders** (PRL-FDF) : Monsieur le président, je vous en remercie.

Le **président** : La séance est suspendue.

De vergadering is geschorst.

- *La séance est suspendue à 15.57 heures.*

- *De vergadering wordt geschorst om 15.57 uur.*

- *La séance est reprise à 19.40 heures.*

- *De vergadering wordt hervat om 19.40 uur.*

Le **président** : La séance est reprise.

De vergadering is hervat.

Ordre des travaux

Regeling van de werkzaamheden

Le **président** : Monsieur le premier ministre, avant de vous donner la parole, je tiens à informer les membres de notre assemblée qu'il a été décidé en Conférence des présidents de prévoir une suspension de séance de 30 minutes, immédiatement après votre intervention, pour permettre aux groupes politiques de se réunir. Nous reprendrons ensuite la séance pour un débat.

Communication du gouvernement

Mededeling van de regering

Le **président** : Vous avez la parole, monsieur le premier ministre.

M. **Dehaene**, premier ministre : Monsieur le président, chers collègues, c'est avec consternation que j'ai appris comme vous que Dutroux s'était échappé aujourd'hui à 15.00 heures du palais de justice de Neufchâteau où il avait été amené pour consulter son dossier. Il a désarmé le gendarme chargé de le surveiller et s'est ensuite emparé, par la force, d'une voiture avec laquelle il s'est enfui. Selon les informations actuellement disponibles, il n'y a pas d'indices de complicité.

Les services de police nationaux et internationaux ont immédiatement été alertés. Un centre de crise a été mis en place au sein de la direction opérationnelle de la gendarmerie, sous la direction du magistrat national Vandoren. Le gouvernement, et plus particulièrement le ministre de la Justice et le ministre de l'Intérieur ont suivi les événements de très près. Plusieurs personnes, dont les parents des victimes, ont été placées sous la protection de la police. Vous aurez appris depuis lors que cette réaction immédiate a entraîné l'arrestation de Dutroux, dans la commune de Saint-Médard.

Si nous devons nous réjouir que l'on ait pu mettre fin aussi rapidement à cette cavale, le fait en tant que tel est incompréhensible et inadmissible.

De regering zal een onderzoek instellen en het parlement hierover uitgebreid inlichten. Nu reeds kan ik u meedelen dat de minister van Binnenlandse Zaken en de minister van Justitie mij hebben verzocht hun ontslag aan de Koning aan te bieden. Ik wens hen uitdrukkelijk te danken voor hun inzet en voor het buitengewone werk dat zij hebben verricht op een uiterst moeilijk departement. In deze moeilijke omstandigheden waarin zijzelf geen enkele directe persoonlijke fout hebben begaan maar zich verantwoordelijk voelen, hebben zij ook de moed gehad om hun verantwoordelijkheid op te nemen. Ook daarvoor wil ik hen uitdrukkelijk danken. Zij hebben dit gedaan omdat zij enerzijds, van oordeel waren dat in de gegeven omstandigheden zij hun verantwoordelijkheid moesten opnemen en anderzijds, daardoor de regering ook in de mogelijkheid wilden stellen om haar werk voort te zetten en meer bepaald om de hervormingen die zij op het getouw hebben gezet in justitie en politie tot een goed einde te brengen.

De regering neemt ten aanzien van hen de uitdrukkelijke verantwoordelijkheid dat zij effectief hun werk zal voortzetten en tot een goed einde brengen.

Le **président** : Comme convenu, nous suspendons la séance pendant une demi-heure.

De vergadering is geschorst.

- De vergadering wordt geschorst om 19.45 uur.

- La séance est suspendue à 19.45 heures.

- De vergadering wordt hervat om 20.22 uur.

- La séance est reprise à 20.22 heures.

De **voorzitter** : De vergadering is hervat.

La séance est reprise.

Debat over de mededeling van de regering

Débat sur la communication du gouvernement

De **voorzitter** : De heer Patrick Dewael heeft het woord.

De heer **Patrick Dewael**, voorzitter van de VLD-fractie : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de eerste minister, mevrouw de minister, heren ministers, collega's, ik zal in mijn betoog drie elementen behandelen.

Ten eerste, het dubbel gevoel dat bij de VLD leeft. Enerzijds is er het gevoel van opluchting dat de ontsnapping van Dutroux slechts een paar uur heeft geduurd en men de betrokkene opnieuw heeft kunnen inrekenen, anderzijds het gevoel van consternatie, ongeloof, verbijstering en verontwaardiging dat, mijns inziens, bij de publieke opinie nog lang zal blijven nazinderen.

Velen gingen ervan uit dat ons land inzake disfunctie van de instellingen alles had meegemaakt ! Blijkbaar is dat niet het geval.

Mijnheer de eerste minister, iedereen weet dat u als geen ander bekommerd bent om uw Europese en internationale reputatie. Ik wens u veel succes als u de komende dagen de Europese Top moet voorbereiden ! Met welke kaken - al of niet blozend - zult u op de komende top verschijnen ?

Collega's van de meerderheid, of u het graag hoort of niet, ons internationaal imago kreeg opnieuw een flinke deuk.

De feiten kaderen in een driest feuilleton. Een parlementaire onderzoekscommissie heeft gedurende zestien maanden een antwoord proberen te vinden op de vraag hoe het mogelijk is geweest dat de publieke vijand nummer één van het land, een van de gevaarlijkste, intelligente maar vooral zeer perverse crimineel ooit voorwaardelijk is kunnen vrijkomen.

De parlementaire onderzoekscommissie heeft eveneens een antwoord proberen te vinden op de vraag hoe het mogelijk is geweest dat het maanden, zelfs jaren heeft geduurd vooraleer de politiediensten en het gerecht bij machte waren om deze crimineel terug te vatten nadat hij eerst opnieuw gruwelijke feiten had kunnen plegen.

Mijnheer de voorzitter, collega's, op dit ogenblik stelt iedereen zich de vraag hoe het mogelijk is dat deze persoon is kunnen ontsnappen in de omstandigheden die bekend zijn. De heer Eerdekens heeft aan de media niet alleen uitdrukkelijk verklaard dat zulks in andere landen wellicht onmogelijk zou zijn; hij heeft ook de vraag inzake de politieke verantwoordelijkheid gesteld.

Mijnheer de eerste minister, ik ga iets verder. Ik plaats torenhoge vraagtekens bij het optreden van de rijkswacht. In de voorstellen inzake de hervorming van de politiediensten die de ronde doen,

wordt de generaal van de rijkswacht, de heer Deridder, altijd naar voren geschoven als de krak in efficiënte misdaadbestrijding.

In welk land leven wij als het waar is dat de revolver die Dutroux van de rijkswacht heeft kunnen afhandig maken, niet geladen was ?

Met welke efficiëntie wordt de rijkswacht geleid als het waar is dat om 16.30 uur, anderhalf uur na de ontsnapping van Dutroux, een rijkswachteenheid aan de grens nog steeds niet op de hoogte was dat de betrokkene op vrije voeten rondliep.

U hebt hier aangekondigd dat een onderzoek zou worden ingesteld, het zoveelste, en dat u het parlement daarover zou inlichten. Onderschat niet de psychose die zich van de bevolking gedurende die korte periode meester heeft gemaakt. Onderschat niet wat zich heeft afgespeeld in zoveel wijken en buurten van de betrokken regio. Denk dus vooral niet, zoals u al te vaak doet, dat de bui wel zal overwaaien.

Een tweede element dat ik wens aan te halen is de politieke verantwoordelijkheidsvraag. Wat vandaag gebeurt, tart alle verbeelding, maar is geen "incident de parcours". Het is niet iets wat in ons land ons zomaar eens overkomt. Het is integendeel de zoveelste episode in een feuilleton dat al veel te lang duurt. Meer dan eens was in dat trieste feuilleton de politieke verantwoordelijkheidsvraag aan de orde. Telkens opnieuw werd door de bevoegde ministers, in eerste instantie die van Binnenlandse Zaken en Justitie, in alle mogelijke richtingen gewezen. Dit was meestal naar onder; wij zullen gaan onderzoeken en de schuldigen voor het falen zullen worden gestraft. De ministers wezen in alle mogelijke richtingen, maar keken zelden of nooit in eigen boezem, tot ergernis en consternatie van de bevolking die zich afvroeg of er in dit land dan blijkbaar niemand verantwoordelijkheid kon dragen.

Mijnheer de eerste minister, u hebt het ontslag aangekondigd van de twee betrokken ministers. Als u het niet had gedaan, dan had ik het in naam van mijn fractie geëist. Het gaat om de twee ministers die bevoegd zijn voor het erzekeren van de openbare veiligheid in ons land. Het gaat om die twee ministers die bevoegd zijn om het begrip rechtsstaat in dit land nog enige inhoud te geven. Binnenlandse Zaken is uiteraard betrokken want dit departement is verantwoordelijk voor de rijkswacht. Justitie is evenzeer betrokken, want dit departement is verantwoordelijk voor het gevangeniswezen.

De twee betrokken ministers hebben daaruit hun conclusies getrokken. Het is goed dat blijkbaar in dit land aan de notie politieke verantwoordelijkheid voor het eerst sinds zo lang blijkbaar enige inhoud wordt gegeven.

Mijnheer de eerste minister, dit brengt mij bij mijn derde punt en hierbij richt ik mij tot u, als leider van een regering en als verantwoordelijke voor de collectiviteit van die regering.

Denkt u, mijnheer de eerste minister, nog over de nodige autoriteit te beschikken? Na al wat er in dit land reeds is gebeurd - ik beperk mij hierbij niet alleen tot de affaire-Dutroux - en al hetgeen wat deze bevolking in dit land gedurende de afgelopen jaren heeft moeten incasseren, denkt u dat u nog over de nodige autoriteit beschikt om de noodzakelijke hervormingen in justitie en bij de politie te kunnen doorvoeren? Krijgt ik niet het vervelende gevoel dat het ontslag van de twee betrokken ministers een beetje moet fungeren als "een zoenoffer" om u uiteindelijk de mogelijkheid te geven met die ploeg te kunnen voortwerken. Waar het u altijd al om te doen is geweest, is "Wij zullen doorgaan, wat we doen is niet belangrijk, maar wij zullen doorgaan". Denkt u dat het zal volstaan om die twee wissels door te voeren - u verstaat voetbaltermen - om dan te kunnen overgaan tot de orde van de dag? Mijnheer de eerste minister, ik denk dat dit niet mogelijk zal zijn. Ik denk dat uw moreel gezag, uw prestige daarvoor veel te zwaar is aangetast. Reeds gedurende tien jaar vraagt men in dit land een hervorming van politie en justitie. Onder uw leiding is geen enkel van uw kabinetten erin geslaagd om tot op de dag van vandaag de noodzakelijke wetsontwerpen voor de hervorming van de politie aan dit parlement voor te leggen. Denkt u niet dat het potsierlijk is en dat het overkomt alsof u thans de wissel van die twee ministers aangrijpt om met enige bravoure te stellen dat u vandaag op een goed jaar van de verkiezingen in die opdracht wel zult slagen, daar waar u al gedurende tien jaar faalt?

Mijnheer de eerste minister, ik zeg u kort en krachtig: door al deze affaires heeft uw ploeg de allure gekregen van aangeschoten wild. Vandaag is daar nog wat lood bijgekomen. Uw allure van aangeschoten wild zal u niet toelaten om de hervormingen waar de bevolking zo naar smakt, tot een goed einde te brengen. Wij blijven uw regering dus fundamenteel wantrouwen.

(Applaus van de voltallige oppositie)

Le président : La parole est à M. Didier Reynders.

M. Didier Reynders, président du groupe PRL-FDF : Monsieur le président, monsieur le premier ministre, madame et messieurs les ministres, chers collègues, en cette journée sombre pour notre Etat, j'évoquerai trois éléments : les événements qui se sont produits, les responsabilités fonctionnelles et bien entendu les responsabilités politiques.

Pour ce qui est des événements, il faut reconnaître que nous avons tous été dans la même situation au milieu de cet après-midi. Nous étions confrontés à l'inimaginable. Lorsqu'a été annoncée la nouvelle de l'évasion de Dutroux, personne n'y a cru immédiatement. Comment peut-on imaginer, dans un Etat qui a été traumatisé depuis deux ans par tout ce que ce personnage a pu faire, par tout ce que cela a entraîné comme conséquences dans l'opinion, dans le monde politique, dans l'ensemble de la société belge, que l'ennemi public n° 1 puisse envisager une cavale et la réussir pendant plusieurs heures au cours de l'après-midi?

Après la réaction d'incrédulité, nous avons immédiatement fait ce qui me paraissait indispensable, à savoir demander l'arrêt des travaux du parlement, demander au gouvernement de venir s'expliquer sur cet événement exceptionnel, en comprenant que, dans les heures qui se sont écoulées, la priorité était bien entendu de rechercher et d'arrêter Dutroux avant qu'il ne fasse d'autres victimes.

Je voudrais saluer, à cette tribune, les membres des forces de l'ordre qui ont contribué à son arrestation, en particulier - nous l'avons appris tout à l'heure - un agent des services des forêts qui semble l'avoir repéré, avoir renseigné la gendarmerie et, dès lors, entraîné sa reddition.

Au-delà de l'événement, monsieur le premier ministre, les responsabilités fonctionnelles sont évidentes. Dans une telle situation, que pouvaient faire d'autre les ministres de l'Intérieur et de la Justice que remettre leur démission et assumer leurs responsabilités fonctionnelles?

Quand le maintien de l'ordre relève de l'autorité d'un ou de plusieurs ministres, un événement comme celui qui s'est produit cet après-midi, ne peut entraîner que la démission de ceux qui avaient la charge de protéger l'ensemble de la société belge, comme d'ailleurs aussi les pays voisins, de cet ennemi public n° 1.

Au-delà de la responsabilité fonctionnelle qui vient d'être assumée par deux ministres, il est clair que nous attendons

qu'une enquête serrée soit menée pour examiner les responsabilités et les fautes éventuelles commises au sein des forces de l'ordre. Nous aimerions savoir quelles ont été, ces derniers mois, les instructions précises données par les ministres de l'Intérieur et de la Justice en ce qui concerne la sécurité à assurer autour du palais de justice de Neufchâteau. Nous aimerions aussi connaître les instructions données au sein de la hiérarchie de la gendarmerie.

En termes de responsabilités fonctionnelles, je ne sais pas, monsieur le premier ministre, quel événement ou quel drame il faudra attendre, après ce qui s'est passé au Heysel, après l'affaire Dutroux, après ce qu'il faut appeler aujourd'hui l'évasion de Dutroux, pour qu'à la tête de l'état-major de la gendarmerie, on accepte d'assumer aussi ses responsabilités fonctionnelles. A plusieurs reprises en effet, nous avons déjà demandé que le chef d'état-major de la gendarmerie tire les conclusions auxquelles viennent d'aboutir aujourd'hui les ministres de l'Intérieur et de la Justice.

Nous aimerions connaître l'attitude du chef d'état-major et de la hiérarchie de la gendarmerie, mais également, le plus rapidement possible, les résultats des enquêtes internes qui seront réalisées. Nous vous demandons instamment de nous communiquer, dans les plus brefs délais, les instructions que les ministres de l'Intérieur et de la Justice ont données ces derniers mois en ce qui concerne la protection rapprochée des inculpés. Il s'agissait évidemment de la sauvegarde de nos concitoyens.

Au-delà de la responsabilité fonctionnelle, je tiens à insister à nouveau, monsieur le premier ministre, sur la responsabilité politique. Qu'avez-vous dit tout à l'heure au nom de votre gouvernement? Vous avez félicité les ministres de l'Intérieur et de la Justice pour le travail accompli ces derniers mois.

Nous n'avons manifestement pas la même vision du bilan de ces derniers mois en ce qui concerne les réformes de justice et de police. Vous avez d'ailleurs, avant toute enquête, avant communication de toute information, évacué très rapidement toute faute éventuelle.

Nous attendons d'avoir l'ensemble des instructions données par vos ministres avant de vous rejoindre sur ce volet de la responsabilité uniquement politique et sur l'absence de faute.

Mais, monsieur le premier ministre - et cela devient malheureusement une habitude de votre part -, vous n'avez

pas dit un seul mot sur la responsabilité collective de votre gouvernement et sur votre responsabilité en tant que premier ministre. Dans ce dossier, vous nous y avez habitués. Nous avons dû demander la convocation des chambres en septembre 1996 pour qu'à la mi-septembre, vous veniez enfin, un mois après, vous expliquer sur les drames qui avaient été révélés au mois d'août.

A la fin du premier volet des travaux de la commission d'enquête, nous avons attendu vainement un mot permettant d'imaginer que vous assumiez une quelconque responsabilité personnelle et que votre gouvernement reprenait aussi cette responsabilité à son compte face au drame que la Belgique a connu. Je n'évoquerai pas les nombreux autres dossiers dans lesquels vous avez choisi de refuser toute responsabilité. Il suffit de voir, au Sénat, les efforts qu'il a fallu déployer pour que vous acceptiez simplement qu'une commission d'enquête se penche sur le drame rwandais. Vous vous y êtes opposé avec toute votre énergie pendant des mois.

Monsieur le premier ministre, à plusieurs reprises, dans un certain nombre d'affaires qui, depuis dix ans, ne cessent d'ébranler la confiance dans votre majorité, vous nous avez dit que le seul critère que vous recherchiez de la part de vos ministres pour juger de leur responsabilité était de savoir s'ils disposaient et s'ils estimaient en conscience disposer individuellement de l'autorité morale et politique pour assurer leurs fonctions. Pour reprendre vos termes, vous avez toujours déclaré que si les ministres estimaient pouvoir fonctionner, vous ne voyiez aucune raison de les voir démissionner.

J'aurais aimé tout à l'heure entendre votre sentiment personnel, en conscience, sur votre capacité, aujourd'hui, d'assumer la fonction de direction du gouvernement, sur la capacité de l'ensemble des membres de votre gouvernement d'encore exercer les plus hautes charges en Belgique. Quelle crédibilité, monsieur le premier ministre, pensez-vous encore avoir aujourd'hui pour mener à bien dans les prochains mois des réformes en matière de police et de justice quand la première tâche de maintien de l'ordre qui est confiée à votre gouvernement échoue aussi lamentablement que ce que nous avons connu aujourd'hui? Quelle confiance croyez-vous encore avoir au sein de la population, au sein de ce Parlement?

J'aurais tendance à dire que poser la question, c'est y répondre. Notre groupe ne peut accepter que vous ne vous soyez prononcé à aucun moment pour reconnaître une quelconque responsabilité.

Monsieur le premier ministre, depuis des mois, des années, sur de nombreux dossiers, nous vous avons dit que nous ne souhaitons pas vous accorder la confiance. Aujourd'hui, un pas de plus est franchi. Ce que notre groupe prononcera dans les minutes et les heures qui viennent, c'est une méfiance. Nous ne croyons pas qu'il existe encore dans notre pays une part suffisante de la population qui croit en votre capacité de changer de cap et de faire en sorte que les réformes indispensables se réalisent.

De voorzitter : De heer Paul Tant heeft het woord.

De heer **Paul Tant**, voorzitter van de CVP-fractie : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de eerste minister, dames en heren ministers, collega's, op het dramatische moment zelf is voldoende gebleken dat wat wij vandaag hebben meegemaakt iedereen zowat met verstomming heeft geslagen. Dit was vooreerst zo onwille van de onvoorstelbaar geachte feiten die voor ons onaantvaardbaar zijn. Ik neem aan dat dit geldt voor zowat iedereen in dit parlement. Het kan niet dat wie verantwoordelijk was en blijft voor een deel van de destabilisatie van dit land, de mogelijkheid krijgt om te ontsnappen, om opnieuw een echte dreiging uit te maken voor onze samenleving. Dit kan niet worden gedoogd in een rechtsstaat als de onze. Die moeilijke omstandigheden hebben de eerste minister en zijn regering er nochtans niet van kunnen weerhouden om, na enige verbijstering, toch hun koelbloedigheid te bewaren en tegelijk van besluitvaardigheid blijk te geven.

(Honende opmerkingen van de VL.BLOK-fractie)

Ik weet het wel, heren van het Vlaams Blok, dit is voor u een unieke gelegenheid. Daarmee weet het land ook wat u effectief als verdienste zou kunnen hebben : destabiliseren en profiteren.

Mijnheer de eerste minister, wij hebben daarnet van u vernomen dat de regering zonder dralen heeft beslist dat over de omstandigheden van de ontsnapping van Dutroux volstrekt klaarheid moet worden gebracht. Wij vragen dat het parlement over dit onderzoek zo spoedig en volledig mogelijk zou worden ingelicht. Het moet duidelijk zijn dat wie vanmiddag in Neufchâteau in de fout is gegaan, op korte termijn moet worden gestraft.

(Misbaar van de VL.BLOK-fractie)

Wij vragen dat de regering hieromtrent onmiddellijk haar verantwoordelijkheid zou opnemen. De twee bevoegde ministers hebben het onderzoek niet afgewacht en hebben de moedige beslissing genomen die zich in deze omstandigheden opdrong. Wij wensen uitdrukkelijk onze waardering uit te drukken voor hen omdat zij de moed hebben gehad hun volle politieke verantwoordelijkheid op zich te nemen, hoewel zij voor de feiten rechtstreeks noch persoonlijk verantwoordelijk zijn.

Wij weten allen dat politiek bijzonder hard kan zijn. Het is wel bijzonder cynisch dat juist de ministers van Justitie en van Binnenlandse Zaken opstappen, omdat zij inzake justitie en veiligheid belangrijke realisaties op hun actief hadden en nog steeds belangrijke hervormingen op het getouw hebben staan. Op justitieel vlak is er de voorbije maanden en jaren opmerkelijk veel in beweging gebracht en reeds gerealiseerd, meer dan in de voorbije 15 jaren. Wat het politieel beleid betreft, staan wij voor een hervorming die zelfs in het begin van de legislatuur niet voor mogelijk werd gehouden. De regering moet in deze omstandigheden haar werk voortzetten. De twee ministers die opstappen, verdienen zulks, het programma van de regering zelf minstens evenveel, maar vooral de mensen. Dit wordt het probleem van de eerstkomende weken en maanden : de mensen verdienen het dat alles wordt gedaan om het fundamenteel geschokte vertrouwen te herstellen. Heel dit halfroond zal bereid moeten zijn om daarover mee na te denken en hieraan een bijdrage te leveren. De vertrouwenscrisis waarvoor wij staan is niet alleen een kwestie van meerderheid tegen minderheid : de geloofwaardigheid van onze instelling zelf staat hier op het spel.

De geloofwaardigheid van onze instellingen zelf staat in deze op het spel.

Mijnheer de voorzitter, mijnheer de eerste minister, u heeft blijk gegeven van koelbloedigheid en van besluitvaardigheid. U moet in de komende maanden verder gaan en wellicht nog meer dan ooit alles geven opdat het vertrouwen stap voor stap opnieuw zou kunnen worden opgebouwd. U en uw hele ploeg verdienen onze verdere steun. Ik zeg hem nu reeds toe.

Le président : La parole est à M. Claude Eerdekens.

M. Claude Eerdekens, président du groupe PS : Monsieur le président, monsieur le premier ministre, chers collègues, notre groupe également a appris avec stupéfaction, vers 15.00 heures, l'évasion de Marc Dutroux.

Lorsque cela nous fut annoncé, certains d'entre nous croyaient à une mauvaise plaisanterie. Hélas, ce n'était pas le cas. L'information enflait et se confirmait. A ce moment, nous avons tous été abasourdis, découragés, estomaqués. En effet, comment une chose pareille est-elle possible ? Comment l'ennemi public n° 1 dans ce pays, cet homme qui est en prison, cet homme qui devrait y demeurer jusqu'à la fin de ses jours, en raison des crimes qu'il a commis, aurait-il pu s'évader ?

Finalement, de fil en aiguille, nous avons appris qu'il avait, ces derniers temps, pris l'habitude de consulter ses imposants dossiers au palais de justice de Neufchâteau, qu'on le conduisait de sa prison au palais, pour y rester des journées entières pour ensuite, repu de cette lecture, regagner la prison où il passait la nuit.

Quand on sait ce qu'était la vie de Dutroux et qu'on devait imaginer le luxe de précautions dont il fallait s'entourer précisément pour que cette consultation se fasse sans risque de collusion avec des tiers ni d'évasion, on ne peut s'empêcher d'être malheureux, estomaqué de voir un pays moderne comme le nôtre, à l'aube du troisième millénaire, échouer aussi lamentablement dans le simple fait de laisser en prison et d'empêcher l'évasion de l'ennemi public n° 1.

Cela dit, on peut être rassuré, sa cavale n'aura pas été très longue, quelques heures seulement. Je n'ose pas imaginer ce qu'aurait été la situation si son évasion avait perduré quelques jours. Pensez à l'inquiétude de la population de le savoir embusqué Dieu sait où !

Cette question, monsieur le premier ministre, qui est dans d'autres circonstances un fait divers - des évasions, il s'en produit dans tous les pays du monde et dans notre pays, il s'en est produit des dizaines -, revêt ici un caractère exceptionnel, car l'évasion de Dutroux n'est pas une évasion normale. Elle ne pouvait pas avoir lieu !

Incontestablement, dans les circonstances que vous savez, ce problème connaît une dimension politique. D'emblée, un problème de responsabilité est remonté jusqu'au gouvernement et vous avez eu l'occasion d'en débattre avec l'ensemble de ses membres. Du haut de la tribune, vous nous avez fait part, il y a un peu plus d'une demi-heure, de la décision des ministres de la Justice et de l'Intérieur, l'un parce qu'il a autorité sur le palais de justice de Neufchâteau, l'autre parce qu'il a autorité sur la gendarmerie qui convoyait Marc Dutroux, de présenter leur démission.

On doit en prendre acte. Il est certes peu fréquent dans notre pays que des ministres posent un geste d'une telle importance, d'une telle valeur symbolique. Ce n'était en tout cas pas dans les traditions de différents précédents ministres, mis en difficulté à propos de dossiers divers.

Ils ont pris cette décision. Elle les honore et cela honore le gouvernement d'avoir accepté leur démission. Sans nul doute pourront-ils mieux s'expliquer demain en ne faisant plus partie du gouvernement.

En outre, la démission d'un ministre à un moment donné n'engendre pas automatiquement sa disparition de la scène politique. Avec le recul, davantage d'attention et moins d'empressement eu égard à l'événement, nous serons aptes à porter un meilleur jugement. Ce qui est important dans le cas qui nous préoccupe - c'est une première me semble-t-il -, c'est que, cette fois, le problème de la responsabilité politique des ministres est posé, dès lors qu'un service de l'Etat qui relève de son autorité dysfonctionne.

Dans un pays disposant de 900 000 fonctionnaires, il serait impensable d'exiger demain de chaque dirigeant à la tête d'un exécutif d'être personnellement tenu pour responsable du comportement des agents de la Fonction publique.

Mais en l'espèce, l'événement survenu par cette mauvaise surveillance du détenu Dutroux impliquait évidemment une responsabilité politique considérable des ministres concernés. Le choix qu'ils ont fait est dès lors tout à fait judicieux.

Monsieur le premier ministre, il convient dès à présent de penser à l'avenir; le présent est douloureux, le passé le fut aussi, avec ses drames touchant les enfants. L'important, c'est maintenant l'avenir; il s'agit que l'on puisse voir les choses de manière plus positive, que notre pays puisse sortir de ce traumatisme et cesser de préparer son présent et son futur avec ces séquelles du passé. Essayons d'entrer dans le XXIe siècle avec un esprit ardent et combatif, apte à réussir les nombreux défis qui s'annoncent.

Que chacun à son niveau, y compris les communautés dans les domaines où elles sont compétentes, essaie de réussir le défi de l'éducation. Essayons de lutter avec efficacité contre l'exclusion sociale. Essayons de rendre un maximum d'emplois à tous ceux qui n'en ont pas encore; imaginons les formules les plus diverses.

En fait, monsieur le premier ministre, si j'ai quelque chose à vous dire en guise de conclusion, après ces pénibles incidents, c'est que le gouvernement devrait repartir sur de bonnes bases, avec deux nouveaux ministres dont nous découvrirons les noms dans quelques instants.

Ils peuvent en tout cas être assurés de la collaboration et du soutien de notre groupe pour mener à bien deux réformes essentielles sur lesquelles il convient de ne plus tarder : la réforme de la justice et la réforme des polices.

Si je voulais ajouter un dernier élément, de façon un peu dérisoire, à l'heure où nous quittons MM. De Clerck et Vande Lanotte, c'est que si aujourd'hui à Neufchâteau, la justice avait bien fonctionné et que la gendarmerie avait bien fait son travail, nous n'en serions pas là.

La réforme de la justice, comme la réforme des polices, est une nécessité et une priorité. Il faut s'y atteler.

De voorzitter: De heer Louis Vanvelthoven heeft het woord.

De heer **Louis Vanvelthoven**, voorzitter van de SP-fractie: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de eerste minister, dames en heren ministers, collega's, dit is geen heuglijke dag. Mijn fractie deelt de gevoelens van verbijstering en verontwaardiging die deze namiddag werden geuit in dit halfroond en in de wandelgangen.

Wat door iedereen als hallucinant werd ervaren en ontoelaatbaar werd geacht, is gebeurd. De ontsltenis is nog groter omdat dit gebeurde in een gerechtelijk arrondissement - Neufchâteau - dat gedurende de voorbije maanden voor ons allemaal een voorbeeld was van goede werking. Met dezelfde ontsltenis kijken wij terug naar diegenen in het halfroond die onmiddellijk wezen op een mogelijke complottheorie. Het is met enige opluchting dat wij hebben mogen vernemen dat er geen sprake is van een complottheorie, noch van medeplichtigheid. Wij betreuren dat wellicht dezelfde laksheid, die de voorbije jaren bepaalde milieus heeft geteisterd, ook vandaag weer kon toeslaan.

Zij die de gebeurtenissen van vandaag als beschadigend hebben betiteld voor het imago van ons land en ondermijnend voor het vertrouwen van de bevolking in de overheid hebben ongetwijfeld gelijk. Het is verheugend te vernemen dat de regering onmiddellijk alles in het werk heeft gesteld, alle maatregelen heeft genomen om tot een

spoedige inrekening te kunnen overgaan. Het is maar normaal dat de regering een diepgaand onderzoek naar de verantwoordelijkheden op het terrein aankondigt.

Mijnheer de eerste minister, wij hebben deze namiddag vrij vroeg aangeveld dat het ontslag van twee van uw ministers onvermijdelijk was geworden. Het is bijzonder dramatisch dat omstandigheden waarin zij uiteraard geen enkele feitelijke verantwoordelijkheid dragen, deze twee jonge ministers tot ontslag hebben aangespoord. Ik breng vanop deze tribune heel graag hulde aan hun inzet gedurende de voorbije maanden in een buitengewoon moeilijke tijd.

Mijnheer de eerste minister, het is bijzonder dramatisch dat uw regering twee bekwame ministers moet missen op een moment dat de bevolking en het parlement vragen dat alle aandacht gaat naar de hervorming van justitie en politie. Aan zij die vandaag vinden dat het onvoldoende is dat twee ministers van deze regering ontslag nemen, zou ik toch willen herinneren aan de bijzonder tragische gebeurtenissen in het midden van de jaren '80. Ons land werd toen gedurende maanden geteisterd door de meest moorddadige bende die West-Europa heeft gekend en toen heeft geen enkele excellentie ontslag genomen.

Vandaag kunnen wij dus niet zonder meer overgaan tot de orde van de dag, mijnheer de eerste minister. Dat twee belangrijke ministers hun politieke verantwoordelijkheid op zich hebben genomen nu overheidsinstanties hebben gefaald, noopt ons inderdaad niet alleen tot een diepgaand onderzoek. Het zou onvergeeflijk zijn indien alle betrokken functionarissen en hiërarchische oversten zich geen vragen stellen over hun verantwoordelijkheid en over de manier waarop zij in de toekomst moeten werken.

Ik meen dat wij vandaag nog een voornemen moeten maken. Laat het ontslag van de beide ministers een signaal zijn voor de ernst waarmee de politieke wereld haar verantwoordelijkheid en haar taak op zich neemt. Laten wij, regering en parlement, tezamen het eerbetoon aan de twee ministers geven dat zij verdienen en dat erin bestaat dat wij in de komende weken en maanden hun werk met de allergrootste inzet realiseren.

(Applaus bij de meerderheid)

Le **président**: La parole est à M. Jacques Lefevre.

M. **Jacques Lefevre**, président du groupe PSC: Monsieur le président, monsieur le premier ministre, mesda-

mes et messieurs les ministres, chers collègues, c'est avec émotion et stupeur que nous avons vécu les événements depuis 15.00 heures. Des heures lourdes à vivre, où l'incompréhension se mêle à la colère, au doute et, enfin, au soulagement.

Nous attendions une déclaration forte et claire du gouvernement. Vous l'avez faite dans le style concret et direct que l'on vous connaît, monsieur le premier ministre.

Vous vous êtes engagé à faire procéder à une enquête sur ce qui s'est passé cet après-midi et à déterminer les fautes commises et les responsabilités.

Vous vous êtes engagé à informer le parlement des résultats de cette enquête et des responsabilités dans les manquements.

Vous nous avez informés de la demande de démission des deux ministres concernés.

Nous attendons maintenant que toute la lumière soit faite sur cette évasion qui frise le surréalisme et l'impensable.

Il ne s'agit, bien entendu, pas pour nous d'un cas d'estompement de la norme mais du mauvais fonctionnement de nos institutions.

Je le répète, nous voulons toute la vérité et rien que la vérité.

A ceux qui ont déjà insinué qu'il s'agissait d'un complot ou d'un coup monté, je demande de réfléchir avant d'affirmer n'importe quoi sans preuve.

Il n'est pas question de banaliser un événement pareil, venu s'ajouter au trouble actuel des Belges. Il fallait que toutes les responsabilités soient assumées de haut en bas de l'échelle hiérarchique, sans démagogie et sans jeu politicien. La démarche des deux ministres démissionnaires montre qu'ils assument leur responsabilité politique et morale.

Je tiens à les remercier pour le travail qu'ils ont accompli.

Je terminerai en formulant la demande suivante. N'attendons pas la réforme des polices pour empêcher un Dutroux de s'évader. Il faut faire fonctionner correctement nos institutions actuelles tout en faisant progresser simultanément les réformes des polices et de la justice. On ne doit pas attendre ces réformes pour les faire fonctionner quotidiennement à la demande des citoyens.

Il faut donner la priorité à la restauration du sens de la responsabilité individuelle à tous les échelons. Toutes

les négligences dans cette affaire doivent être dénoncées à quelque niveau que cela ce soit passé, pas seulement au niveau ministériel mais aussi à tous les niveaux de la justice, de la police et de la gendarmerie, jusqu'au niveau de M. De Ridder mais aussi à partir de ce qui s'est passé à Neufchâteau.

Enfin, comme l'a fait M. Reynders, je remercie tous ceux qui ont mis leur énergie à retrouver rapidement l'évadé.

Chaque minute qui passait était pour nous un moment de douleur que nous partageons avec les familles des victimes.

Neufchâteau, qui était jusqu'à ce jour un symbole d'espérance dans l'enquête, est devenu aujourd'hui une grande interrogation, un espace de stupeur. Qu'a-t-il pu se passer? C'est ce que nous voulons savoir comme vous, monsieur le premier ministre.

De **voorzitter**: De heer Gerolf Annemans heeft het woord.

De heer **Gerolf Annemans**, voorzitter van de VL.BLOK-fractie: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de eerste minister, collega's, het is niet echt duidelijk of dit moment tragisch, komisch of tragikomisch is.

Mijnheer de eerste minister, u en uw partijleden hebben nogal fel gereageerd toen de heer Dewael opmerkte, naar mijn oordeel terecht, dat het internationaal imago van dit land zwaar zal worden geschaad. U zult dat snel merken op de eerstvolgende Europese top.

Toen de heer Daems vanmiddag, tijdens het vragenuurtje, een vraag stelde in verband met de 45ste plaats van België op 46 landen in de barometer van geloofwaardigheid, hebt u tot verbazing van de heer Daems, mijzelf en van de meeste collega's hier aanwezig zelf erkend, mijnheer de eerste minister, - Dutroux voerde op dat ogenblik wellicht zijn ontsnappingspoging uit - dat de zaak-Dutroux voor ons internationaal imago - toen nog zonder die ontsnapping van ongemeen groot belang was. U hebt dat zelf toegegeven. Wij zijn er nadien nog op ingegaan.

Dat is de reden waarom wij van oordeel zijn dat u dit moment niet mag onderschatten. Mochten scenaristen die de Dutroux-affaire in een scenario trachten te bewerken en aan het einde die ontsnapping voorzien, dan zouden de filmstudio's vragen of die ontsnapping niet wat overdreven is en voorstellen om dit deel eruit te knippen. De mensen zouden dat immers ongeloofwaardig vinden.

Het meest dolgedraaide scenario kan de soap van de Dutroux-affaire, zoals de regering die tot nu toe heeft meegemaakt, niet eens van ver benaderen.

Een deel van het cynisme wordt door de achterban van uw eigen partij geventileerd. Ik denk aan de heer Tant die hier komt zeggen dat de verantwoordelijken van Neufchâteau, degenen die Dutroux hebben laten ontsnappen, onmiddellijk en onverwijld hun verantwoordelijkheid moeten opnemen en moeten worden gestraft. Mijnheer Tant, wees toch niet zo snel. Er zijn nog 120 wachtenden vóór hen. Ik bedoel de verantwoordelijken genoemd in de rapporten van de commissie-Dutroux, en waarvan nog niemand werd gestraft. De heer Vande Lanotte, de vlijtigste van de twee, was er amper in geslaagd om een blaam aan de heer Lesage te geven. Mijnheer Tant, wees dus niet zo haastig met de verantwoordelijken voor de ontsnapping van Dutroux uit Neufchâteau aan de lijst toe te voegen want zij moeten nog lang wachten vooraleer zij aan een sanctie toe zijn, tenminste als het tempo, dat deze regering daarvoor heeft bepaald, wordt aangehouden. Uw cynisme is walgingwekkend.

(Applaus bij het Vlaams Blok)

Voor ons is de ontsnapping van Dutroux een epiloog, een slotstuk. Het is geen tussendoortje. Het is niet iets dat gebeurt in afwachting van het assisenproces. Hier voelt iedereen aan dat het einde is bereikt. Hier moet iets gebeuren en niet het ontslag van twee verantwoordelijke ministers of verantwoordelijk gemaakte ministers. Hier moet de regering opstappen. Zij moet de deftigheid hebben om het hele Dutroux-drama te sluiten met de enig mogelijke epiloog. Zij moet het woord geven aan de enige macht die in dit land nog geloofwaardig is, de enige macht die nog een stuk geloofwaardigheid en legitimiteit heeft overgehouden, met name de macht van het volk, de stem van het volk, de kiezer.

Dat is de reden waarom wij vragen dat de regering ontslag neemt zodat de kiezer zou kunnen oordelen over de manier waarop de Dutroux-affaire dit land heeft getraumatiseerd. Door het terugvinden van Dutroux is natuurlijk onmiddellijk de tragiek uit deze namiddag weggenomen maar het hallucinante is gebleven.

Het ontslag van de heren De Clerck en Vande Lanotte verandert daar niets aan. Het gemengde gevoel van woede en schaamte dat nu bij alle inwoners van dit apenland - het woord is oorspronkelijk van collega Eyskens -

leeft is een vulkaan van frustraties die in iedere deftige democratie recht geeft op verkiezingen, alleen uiteraard niet, zoals ik hoor, in dit apenland.

Ik weet niet meer wanneer in België een regering haar ontslag indient.

De voorzitter : De heer Jef Tavernier heeft het woord.

De heer **Jef Tavernier**, voorzitter van de ECOLO-AGALEV-fractie : Mijnheer de eerste minister, u weet dat wij de regering geen warm hart toedragen en nooit toegedragen hebben. We hebben u en uw regering altijd verweten dat u te eenzijdig was gericht op het bereiken van de toetreding tot Europese instellingen en tot de Europese Unie. Er was een affaire-Dutroux nodig om u en uw regering te dwingen eindelijk andere accenten te leggen en zelfs een nieuwe regeringsverklaring af te leggen waarin men ook oog had voor andere prioriteiten, onder meer voor de hervorming van justitie en politie. Kenmerkend voor de periode van de affaire-Dutroux was dat niemand het nodig achtte zijn politieke verantwoordelijkheid op te nemen voor de gemaakte fouten, voor de slecht werkende structuren en voor het "misgroeien" van het overheidsapparaat gedurende al die jaren.

U zegt nu dat uw regering nagenoeg met zekerheid het toegangsticket tot de EMU op zak heeft. Het is duidelijk dat daardoor uw voornaamste bestaansreden als regering is weggevallen. Wij verwachten van u dan ook eigenlijk geen nieuwe projecten en ook geen nieuwe visies. Het minste dat wij evenwel van u en uw regering hadden verwacht, was dat u dat bestaande overheidsapparaat tenminste goed had doen werken, dat u ervoor zou hebben gezorgd dat politie en rijkswacht, maar ook justitie en de andere delen van de administratie, goed zouden functioneren. Zelfs met betrekking tot die minimale verwachting zijn wij bedrogen uitgekomen. Vandaag hebben we immers met velen moeten vaststellen dat uw regering er niet in is geslaagd de zaak gewoon goed te doen werken. Wat er vandaag is gebeurd, is een kaakslag voor iedereen in dit land maar vooral voor de slachtoffers en hun ouders. Op het moment dat ouders van slachtoffers problemen hebben en moeten aandringen om inzage te krijgen in een dossier kan een dader - Dutroux - van de inzage van zijn dossier gebruikmaken om te ontsnappen. De rijkswacht, de overheid, slaagt er niet in dat te verhinderen. Als dat geen kaakslag is voor de nabestaanden ! Het is dan ook duidelijk dat zoiets fundamenteels het geloof in u en in onze maatschappelijke organisatie

aantast. De overheid, die door u en uw ministers wordt belichaamd, geeft niet alleen vandaag maar reeds verscheidene jaren alleen tekenen van zwakheid tegenover de diverse uitdagingen van de maatschappij.

Mijnheer de eerste minister, u hoeft zich geen illusies te maken. Het is niet door het ontslag van twee ministers dat uw geloofwaardigheid zal worden hersteld. Dat ontslag is trouwens niet lovenswaardig. Mijns inziens is het enkel maar normaal, niet omdat die twee ministers persoonlijk fouten zouden hebben gemaakt, wél omdat zij politiek verantwoordelijk zijn voor het gebeuren. Dit ontslag is echter duidelijk onvoldoende. Er zijn immers nog andere verantwoordelijken.

Wij vragen dan ook dringend een rehabilitatie van de politieke cultuur en van de politieke verantwoordelijkheid. Bovendien is er een nieuw maatschappelijk, een nieuw regeringsproject nodig. Er zijn nieuwe prioriteiten nodig om het geloof van de mensen in de politiek en de maatschappij te herstellen. Deze nieuwe prioriteiten zie ik niet en hoor ik niet uit uw mond. Ik hoor ze niet bij de regeringsmeerderheid en ook niet bij uw ministers.

Wij vragen ons echt af of, zelfs als u het zou willen, u in staat zou zijn een dergelijk nieuw maatschappelijk project te belichamen. U bent voor ons - en niet alleen voor ons, denk ik - eerder de belichaming van het misgroeien van dat overheidsapparaat gedurende de laatste tien, twintig jaar. Denkt u echt dat u nog over de geloofwaardigheid, de credibiliteit en de legitimiteit beschikt om het vertrouwen van de bevolking te krijgen of te herstellen ? Eerlijk gezegd, mijnheer de eerste minister, wij denken van niet.

De voorzitter : Mevrouw Annemie Van de Casteele heeft het woord.

Mevrouw **Annemie Van de Casteele**, voorzitter van de VU-fractie : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de eerste minister, heren ministers, collega's, er is al veel gezegd. Een onwezenlijke dag hebben we achter de rug. Een dag vol verbijstering en ongeloof. Een pijnlijke dag ook. Ik moet eerlijk zeggen dat ik er mij zelf misselijk bij voelde. Misselijk, beschaamd omdat ik politica ben, beschaamd omdat ik in dit land aan politiek doe. Want dit land, mijnheer de eerste minister, heeft een zeer slecht imago. U hebt trouwens zelf, in antwoord op een vraag van collega Daems, toegegeven dat de affaire-Dutroux misschien wel iets te maken heeft met het feit dat wij zo laag staan op de barometer van het vertrouwen van de investeerders.

Mijnheer de eerste minister, ons land, dat zo'n slechte reputatie heeft, heeft inderdaad de twijfelachtige eer dat het een gangster heeft die over de hele wereld bekend is. Men heeft u waarschijnlijk zelfs in Kazakstan gevraagd: "Tiens, België, is dat het land dat bekend is door Dutroux en al die affaires die in de nasleep ervan bekend zijn geworden?"

Inderdaad, die extreem-gevaarlijke misdadiger, die psychopaat, die sinds anderhalf jaar de belangrijkste bestaansreden van deze regering was omwille van de ernst van de feiten die hij heeft veroorzaakt, deze gevreesde man, waarvan iedereen weet dat hij sluw is, voor wie nog een proces moet beginnen dat zo belangrijk is om klaarheid te brengen over die dramatische gebeurtenissen, deze man werd blijkbaar minder scherp bewaakt dan de eerste de beste straatcrimineel. Hoe kunt u, mijnheer de eerste minister, uitleggen dat hij blijkbaar maar door één rijkswachter werd begeleid? Hoe kunt u uitleggen dat die rijkswachter blijkbaar in het bezit was van een wapen dat niet geladen was? Hoe kunt u uitleggen dat, buiten het justitiepaleis waar hij zich bevond, er geen controle of beveiliging was en dat hij zomaar is kunnen ontsnappen? Inderdaad, onderzoek zal hier meer dan nodig zijn.

Mijnheer de eerste minister, kunt u zich de reactie voorstellen van alle mensen buiten, van de ouders van de slachtoffers en van de ouders van jonge kinderen die deze namiddag naar de scholen hebben gebeld met de vraag om hun kinderen binnen te houden? Denkt u dat u er ooit nog in zult slagen deze mensen de indruk te geven dat u kunt instaan voor de veiligheid van hun kinderen? Dit is een zoveelste kaakslag voor de slachtoffers, hun familie en de vele mensen die met hen meeleven. De gebeurtenissen van vandaag vormen de opperste uiting van de Belgische ziekte die het hele systeem heeft aangetast. Deze ziekte heeft heel onze administratie en heel onze justitie met onmacht en onkunde doordrenkt. U hebt het ontslag van de twee ministers aangekondigd. Dat was de enige logische en consequente beslissing. De Volksunie stelt dit op prijs. Iemand moest nu maar eens duidelijk maken dat het bij een minister niet alleen gaat om persoonlijke fouten maar wel en vooral om de politieke verantwoordelijkheid. Mijnheer Tant, wij vreesden deze namiddag even dat er opnieuw een gevaarlijk pingpongspel zou worden gespeeld en dat men zou gaan onderzoeken of de fouten door justitie dan wel door de politie werden gemaakt. Uiteindelijk heeft men dat niet gedaan. Het feit dat

het hier om twee Vlaamse ministers gaat heeft de zaak waarschijnlijk gemakkelijker gemaakt. Het is immers cynisch dat twee relatief jonge ministers moeten opstappen omwille van een opeenstapeling van fouten, omwille van de Belgische ziekte die in eerste instantie aan de voorgaande generaties politici te wijten zijn. Het is ook cynisch omdat het hier om twee Vlaamse ministers gaat die opdraaien voor het falen van een systeem dat zeer zwaar wordt gehypothecerd door de verschillende visies die in dit land bestaan op de zo noodzakelijke hervormingen van politie en justitie. Deze twee Vlaamse ministers hebben hun verantwoordelijkheid opgenomen in tegenstelling tot de heren Poncelet, Maystadt en vooral Wathelet. Hun ontslag was vandaag de enige logische consequentie.

Maar, mijnheer de eerste minister, hun ontslag laat uw meerderheid niet vrijuit gaan. De gebeurtenissen van augustus 1996 hebben van de hervorming van politie en justitie uw topprioriteit gemaakt. Wat vandaag gebeurde, toont echter andermaal aan dat deze regering niet in staat is dit land op een behoorlijke wijze te besturen. Vandaag maakt u opnieuw een verkeerde inschatting. U zegt dat u de hervormingen tot een goed einde zult brengen. De Volksunie meent dat deze regering zich opnieuw moet bezinnen over de hervormingen van politie en justitie. De politiehervorming komt immers grotendeels neer op een versterking van de rijkswacht die vandaag voor de zoveelste keer faalde. Mijnheer de eerste minister, als u deze politiehervorming wilt doorvoeren, dan bent u schuldig aan het falen in de toekomst. Deze regering mist de geloofwaardigheid om de noodzakelijke hervorming van politie en justitie te realiseren.

Deze regering, mijnheer de eerste minister, mist ook de geloofwaardigheid en vooral het vertrouwen van de bevolking om de zaken die de mensen ter harte nemen uiteindelijk aan te pakken, om een effectief tewerkstelling-beleid te voeren en een beleid dat tegemoetkomt aan de sociale noden van de burgers.

U faalt, mijnheer de eerste minister en om die reden kunnen wij ons vertrouwen aan deze regering niet schenken.

Le président : La parole est à M. Olivier Deleuze.

M. Olivier Deleuze (ECOLO-AGALEV) : Monsieur le président, chers collègues, un événement dramatique pour notre

démocratie s'est déroulé cet après-midi. Survenant après tous les drames que nous avons connus depuis trois ans, il s'agit d'une véritable catastrophe et d'un scandale.

C'est avant tout une gifle cruelle aux victimes et aux parents des victimes. Mais cet événement a aussi causé un tort considérable à la démocratie. Par notre travail, nous avons le devoir de réexpliquer constamment que la démocratie est fragile et indispensable, qu'il n'y a pas de solution simple aux problèmes compliqués, que la démagogie ne mène à rien, que notre système démocratique doit sortir grandi de la crise de confiance qu'il vit. Cela signifie que la démocratie et la citoyenneté doivent être renforcées. Or, ce qui s'est passé cet après-midi rend ce travail extrêmement difficile.

Un tort énorme a été fait à la démocratie, mais également à notre pays multiculturel et un peu bizarre, mais par là - j'ose le dire - attachant. On a l'impression que ce pays est un peu comme une maison dont les habitants ont confusément l'impression qu'ils vont devoir déménager. La grave conséquence en est que, depuis des années, l'engouement pour sa rénovation est de moins en moins grand. Je regrette le délabrement de la démocratie et de ce pays multiculturel, bizarre et attachant.

Enfin, mesdames, messieurs, la catastrophe de cet après-midi a porté gravement atteinte à la crédibilité du gouvernement. La démocratie et notre pays en tant que tels ont besoin d'un projet, d'élan et de perspective. Monsieur le premier ministre, je ne pense franchement plus que votre gouvernement soit encore capable d'apporter cet enthousiasme et cette confiance, sauf pour les budgets et les finances, mais cela est devenu dramatiquement insuffisant.

Le président : La parole est à Mme Marguerite Bastien.

Mme Marguerite Bastien (indép.) : Monsieur le président, mesdames, messieurs, comme tous les partis d'opposition, le Front nouveau de Belgique a été sidéré et consterné par l'évasion de Marc Dutroux. Actuellement, la Belgique fait déjà la une de la presse internationale. Ce qu'on tenait pour impossible dans tout pays civilisé - mais la Wallonie est-elle encore un pays civilisé? - s'est produit. L'ennemi public n° 1, Marc Dutroux, le bourreau d'enfants s'est tranquillement enfui! Cela paraissait tellement impossible que CNN et ARD, la première chaîne allemande, ont dit qu'il s'agissait d'un

fait exprès et qu'on retrouverait Dutroux mort ou abattu, comme tant d'autres déjà dans ce pays.

Mais ce qui donne froid dans le dos, comme l'ont dit mes collègues, c'est l'effet d'un tel incident sur l'opinion publique belge. Les pouvoirs publics ne sont pas capables de protéger nos enfants. Ils ne sont pas capables d'enquêter sur la pédophilie dans les milieux politiques. Ils ne sont pas capables de garder un prisonnier.

Et le premier ministre Dehaene de féliciter les ministres en cause pour leur travail passé. Et le premier ministre Dehaene de dire qu'ils n'ont commis aucune faute personnelle. Nous en doutons fortement. Quels sont les ordres donnés pour la garde du prisonnier Marc Dutroux par le ministre de l'Intérieur et par le ministre de la Justice dans le cadre des missions judiciaires de la gendarmerie ?

Oui, l'impossible s'est produit et le gouvernement belge est toujours là.

Ce que ressent la population belge aujourd'hui, ce que nous ressentons, il n'y a pas de mots pour le dire.

Le Front nouveau de Belgique demande la démission du gouvernement.

Le président : En conclusion de cette discussion, trois motions ont été déposées.

Tot besluit van deze bespreking werden volgende moties ingediend.

Une première motion de méfiance a été déposée par MM. Herman De Croo, Louis Michel, Patrick Dewael, Marc Verwilghen, Didier Reynders et Mme Jacqueline Herzet et est libellée comme suit :

"La Chambre, ayant entendu la communication du gouvernement et MM. Patrick Dewael, Didier Reynders, Paul Tant, Claude Eerdekens, Louis Vanvelthoven, Jacques Lefevre, Gerolf Annemans, Jef Tavernier, Mme Annemie Van de Casteele, M. Olivier Deleuze et Mme Marguerite Bastien, en cause la cavale de Marc Dutroux, retire sa confiance au gouvernement."

Een eerste motie van wantrouwen werd ingediend door de heren Herman De Croo, Louis Michel, Patrick Dewael, Marc Verwilghen, Didier Reynders en mevrouw Jacqueline Herzet en luidt als volgt :

"De Kamer, gehoord de mededeling van de regering en de heren Patrick Dewael, Didier Reynders, Paul Tant, Claude Eerdekens, Louis Vanvelthoven, Jacques Lefevre, Gerolf Annemans, Jef

Tavernier, mevrouw Annemie Van de Casteele, de heer Olivier Deleuze en mevrouw Marguerite Bastien inzake de ontsnapping van Marc Dutroux, ontnemt het vertrouwen in de regering."

Une deuxième motion de méfiance a été déposée par MM. Gerolf Annemans et Francis Van den Eynde et est libellée comme suit :

"La Chambre, ayant entendu la communication du gouvernement et MM. Patrick Dewael, Didier Reynders, Paul Tant, Claude Eerdekens, Louis Vanvelthoven, Jacques Lefevre, Gerolf Annemans, Jef Tavernier, Mme Annemie Van de Casteele, M. Olivier Deleuze et Mme Marguerite Bastien concernant l'évasion de Marc Dutroux, demande la démission du gouvernement."

Een tweede motie van wantrouwen werd ingediend door de heren Gerolf Annemans en Francis Van den Eynde en luidt als volgt :

"De Kamer, gehoord de mededeling van de regering en de heren Patrick Dewael, Didier Reynders, Paul Tant, Claude Eerdekens, Louis Vanvelthoven, Jacques Lefevre, Gerolf Annemans, Jef Tavernier, mevrouw Annemie Van de Casteele, de heer Olivier Deleuze en mevrouw Marguerite Bastien inzake de ontsnapping van Marc Dutroux, vraagt het ontslag van de regering."

Une troisième motion de méfiance a été déposée par Mme Annemie Van de Casteele et MM. Alfons Borginon, Hugo Olaerts, Geert Bourgeois et Karel Van Hoorebeke et est libellée comme suit :

"La Chambre, ayant entendu la communication du gouvernement et MM. Patrick Dewael, Didier Reynders, Paul Tant, Claude Eerdekens, Louis Vanvelthoven, Jacques Lefevre, Gerolf Annemans, Jef Tavernier, Mme Annemie Van de Casteele, M. Olivier Deleuze et Mme Marguerite Bastien concernant l'évasion de Marc Dutroux;

estime que l'évasion de M. Dutroux démontre que ce gouvernement n'est pas en mesure de diriger le pays comme il convient et que la crédibilité nécessaire pour mener à bien la réforme de la justice et de la police lui fait défaut;

retire sa confiance au gouvernement."

Een derde motie van wantrouwen werd ingediend door mevrouw Annemie Van de Casteele en de heren Alfons Borginon, Hugo Olaerts, Geert Bourgeois en Karel Van Hoorebeke en luidt als volgt :

"De Kamer, gehoord de mededeling van de regering en de heren Patrick Dewael, Didier Reynders, Paul Tant, Claude Eerdekens, Louis Vanvelthoven, Jacques Lefevre, Gerolf Annemans, Jef Tavernier, mevrouw Annemie Van de Casteele, de heer Olivier Deleuze en mevrouw Marguerite Bastien inzake de ontsnapping van Marc Dutroux, meent dat de ontsnapping van Marc Dutroux aantoonst dat deze regering niet in staat is dit land op behoorlijke wijze te besturen en dat zij elke geloofwaardigheid mist, noodzakelijk om de eis tot hervorming van justitie en politie waar te maken;

ontneemt het vertrouwen aan de regering."

Conformément à l'article 92octies.6 du Règlement, il ne peut être voté sur ces motions qu'après un délai de 48 heures suivant leur dépôt et au plus tard dans le courant de la semaine suivant leur dépôt.

Overeenkomstig artikel 92octies.6 van het Reglement, kan over deze moties pas na verloop van 48 uur na hun indiening worden gestemd en uiterlijk in de loop van de week die volgt op hun indiening.

Le vote sur les motions aura lieu ultérieurement. La discussion est close.

Over de moties zal later worden gestemd. De bespreking is gesloten.

Ordre des travaux

Regeling van de werkzaamheden

Le président : Nous ne pouvons voter sur ces motions de méfiance qu'au plus tôt dans les 48 heures du dépôt de la première motion, c'est-à-dire au plus tôt samedi à 20.45 heures. Je ne vous propose pas de réunir la Chambre samedi à 21.00 heures, mais bien de reporter tous les votes auxquels nous devons encore procéder aujourd'hui à la semaine prochaine et de ne pas tarder à voter sur les motions de méfiance et sur les votes reportés d'aujourd'hui.

Je vous propose donc de nous réunir mardi pour ces points et de reprendre notre agenda normal jeudi.

Dus stel ik u voor dinsdag daarover te vergaderen en donderdag onze normale agenda af te werken.

La parole est à M. Didier Reynders.

M. **Didier Reynders**, président du groupe PRL-FDF : Monsieur le président, je comprends votre souci de ne pas convoquer la Chambre samedi soir. Nous vous demandons simplement que le vote sur les motions qui ont été déposées soit la première activité de la Chambre la semaine prochaine et qu'il n'y ait donc aucun travail en commission et en séance plénière avant ce vote.

Nous sommes prêts à voter quand vous le voulez à partir de samedi 20.45 heures, mais nous souhaitons que cela se fasse avant tout autre travail parlementaire.

De **voorzitter** : De heer Herman De Croo heeft het woord.

De heer **Herman De Croo** (VLD) : Mijnheer de voorzitter, de regering zal een andere samenstelling hebben. Wij moeten dus eerst afwachten of de regering het vertrouwen van de Kamer krijgt. Dan pas zullen wij de normale werkzaamheden voortzetten.

De **voorzitter** : De heer Louis Vanvelthoven heeft het woord.

De heer **Louis Vanvelthoven**, voorzitter van de SP-fractie : Mijnheer de voorzitter, ik sluit mij aan bij het voorstel geformuleerd door de heer Reynders.

De **voorzitter** : De heer Gerolf Annemans heeft het woord.

De heer **Gerolf Annemans**, voorzitter van de VL.BLOK-fractie : Mijnheer de voorzitter, de commissie voor de Justitie behandelt maandagnamiddag

interpellaties. Ik weet echter niet of er dan al een nieuwe minister van Justitie zal zijn aangeduid. Misschien is maandagnamiddag een geschikte dag om de plenaire vergadering bijeen te roepen.

De **voorzitter** : Wij kunnen ook maandagnamiddag vergaderen. Ik stel voor de Kamer dinsdag 28 april 1998 om 14.00 uur bijeen te roepen om over de moties van wantrouwen te stemmen. Onmiddellijk daarna volgen de stemmingen over de moties, wetsontwerpen en wetsvoorstellen die vandaag aan de agenda stonden. De commissievergaderingen van maandag 27 april 1998 en dinsdagvoormiddag 28 april 1998 zullen worden afgelast.

Je propose de convoquer une séance plénière le mardi 28 avril 1998 à 14.00 heures avec comme ordre du jour, premièrement, le vote sur les motions de méfiance et ensuite, les votes prévus à l'ordre du jour de la présente séance et de supprimer les réunions de commission prévues les lundi 27 et mardi 28 avril 1998.

Geen bezwaar ? (*Nee*)

Pas d'observation ? (*Non*)

Aldus wordt besloten.

Il en sera ainsi.

Interpellatieverzoeken

Demandes d'interpellation

De **voorzitter** : Het Bureau heeft interpellatieverzoeken ontvangen van :

- de heer Gerolf Annemans tot de eerste minister, tot de minister van Justitie en tot de vice-eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken over "de ontsnapping van Marc Dutroux uit het Justitiepaleis van Neufchâteau" (nr. 1866);

- de heer Jean-Jacques Viseur tot de minister van Justitie over "de strijd tegen de mensenhandel zoals die wordt gevoerd door de gerechtelijke en politieautoriteiten in het rechterlijk arrondissement Charleroi" (nr. 1867).

Le Bureau a été saisi des demandes d'interpellations de :

- M. Gerolf Annemans au premier ministre, au ministre de la Justice et au vice-premier ministre et ministre de l'Intérieur sur "l'évasion de Marc Dutroux du palais de Justice de Neufchâteau" (n° 1866);

- M. Jean-Jacques Viseur au ministre de la Justice sur "la lutte contre la traite des êtres humains menée par les autorités judiciaires et policières de l'arrondissement judiciaire de Charleroi" (nr. 1867).

De vergadering is gesloten.

La séance est levée.

- De vergadering wordt gesloten om 21.40 uur. Volgende plenaire vergadering dinsdag 28 april 1998 om 14.00 uur.

- La séance est levée à 21.40 heures. Prochaine séance plénière mardi 28 avril 1998 à 14.00 heures.

ANNEXE

SEANCE PLENIERE
JEUDI 23 AVRIL 1998

DÉCISIONS INTERNES

DEMANDES D'INTERPELLATION

Demandes

1. M. Hugo Van Dienderen au secrétaire d'Etat à la Coopération au Développement, adjoint au premier ministre, sur "le financement des organisations non gouvernementales".

(n° 1861 - renvoi à la commission des Relations extérieures)

2. M. Francis Van den Eynde au secrétaire d'Etat à la Coopération au Développement, adjoint au premier ministre, sur "les conséquences du plan d'action 1998 pour les organisations non gouvernementales".

(n° 1862 - renvoi à la commission des Relations extérieures)

3. M. Marceau Mairesse au secrétaire d'Etat à la Coopération au Développement, adjoint au premier ministre, sur "les plans d'action 1998 des organisations non gouvernementales".

(n° 1863 - renvoi à la commission des Relations extérieures)

4. M. Aimé Desimpel à la ministre de l'Emploi et du Travail, chargée de la Politique d'égalité des chances entre hommes et femmes, sur "le détachement de travailleurs et l'interdiction du travail intérimaire dans la construction".

(n° 1864 - renvoi à la commission des Affaires sociales)

5. M. Luc Toussaint à la ministre de l'Emploi et du Travail, chargée de la Politique d'égalité des chances entre hommes et femmes, sur "les ambiguïtés de la réglementation du chômage en matière d'activité et de revenu autorisés et les sanctions qui en découlent pour les artistes bénéficiaires d'allocations de chômage".

(n° 1865 - renvoi à la commission des Affaires sociales)

PROPOSITIONS

Prise en considération

1. Proposition de loi (Mme Alexandra Colen) modifiant l'article 17 du Code judiciaire, n°1484/1.

Renvoi à la commission de la Justice

BIJLAGE

PLENAIRE VERGADERING
DONDERDAG 23 APRIL 1998

INTERNE BESLUITEN

INTERPELLATIEVERZOEKEN

Ingekomen

1. de heer Hugo Van Dienderen tot de staatssecretaris voor Ontwikkelingssamenwerking, toegevoegd aan de eerste minister, over "de niet-gouvernementele organisaties financiering".

(nr. 1861 - verzonden naar de commissie voor de Buitenlandse Betrekkingen)

2. de heer Francis Van den Eynde tot de staatssecretaris voor Ontwikkelingssamenwerking, toegevoegd aan de eerste minister, over "het niet-gouvernementele organisaties-actieplan 1998 en de consequenties hiervan".

(nr. 1862 - verzonden naar de commissie voor de Buitenlandse Betrekkingen)

3. de heer Marceau Mairesse tot de staatssecretaris voor Ontwikkelingssamenwerking, toegevoegd aan de eerste minister, over "de actieplannen 1998 van de niet-gouvernementele organisaties".

(nr. 1863 - verzonden naar de commissie voor de Buitenlandse Betrekkingen)

4. de heer Aimé Desimpel tot de minister van Tewerkstelling en Arbeid, belast met het Beleid van gelijke kansen voor mannen en vrouwen, over "de detachering van werknemers en het verbod op uitzendarbeid in de bouwsector".

(nr. 1864 - verzonden naar de commissie voor de Sociale Zaken)

5. de heer Luc Toussaint tot de minister van Tewerkstelling en Arbeid, belast met het Beleid van gelijke kansen voor mannen en vrouwen, over "de onduidelijkheden in de werkloosheidsreglementering wat de toegelaten activiteiten en inkomsten betreft en de sancties die eruit voortvloeien voor de kunstenaars die een werkloosheidsuitkering genieten".

(nr. 1865 - verzonden naar de commissie voor de Sociale Zaken)

VOORSTELLEN

Inoverwegingneming

1. Wetsvoorstel (mevrouw Alexandra Colen) tot wijziging van artikel 17 van het Gerechtelijk Wetboek, nr.1484/1.

Verzonden naar de commissie voor de Justitie

2. Proposition de loi (MM. Geert Bourgeois, Alfons Borginon et Karel Van Hoorebeke) insérant un article 992bis dans le Code judiciaire, n° 1489/1.

Renvoi à la commission de la Justice

3. Proposition de loi (M. Geert Bourgeois) modifiant l'article 118 de la loi du 21 mars 1991 portant réforme de certaines entreprises publiques économiques, n°1490/1.

Renvoi à la commission de l'Infrastructure, des Communications et des Entreprises publiques

4. Proposition de résolution (M. Jaak Van den Broeck) relative à la réalisation d'une analyse coût-profit objective de la présence d'étrangers dans notre pays, n°1491/1.

Renvoi à la commission de l'Intérieur, des Affaires générales et de la Fonction publique

2. Wetsvoorstel (de heren Geert Bourgeois, Alfons Borginon en Karel Van Hoorebeke) tot invoeging van een artikel 992bis in het Gerechtelijk Wetboek, nr.1489/1.

Verzonden naar de commissie voor de Justitie

3. Wetsvoorstel (de heer Geert Bourgeois) tot wijziging van artikel 118 van de wet van 21 maart 1991 betreffende de hervorming van sommige economische overheidsbedrijven, nr.1490/1.

Verzonden naar de commissie voor de Infrastructuur, het Verkeer en de Overheidsbedrijven

4. Voorstel van resolutie (de heer Jaak Van den Broeck) betreffende een objectieve kosten-batenanalyse van de aanwezigheid van vreemdelingen in ons land, nr.1491/1.

Verzonden naar de commissie voor de Binnenlandse Zaken, de Algemene Zaken en het Openbaar Ambt

SEANCE PLENIERE
JEUDI 23 AVRIL 1998

PLENAIRE VERGADERING
DONDERDAG 23 APRIL 1998

COMMUNICATIONS

GOUVERNEMENT

Dépôt d'un projet de loi

Le gouvernement a déposé le projet de loi portant modification de la loi du 13 juillet 1981 portant création d'un Institut d'expertise vétérinaire (n° 1507/1).

Ce projet est renvoyé à la commission de la Santé publique, de l'Environnement et du Renouveau de la Société

PÉTITIONS

Divers particuliers et institutions sollicitent un débat parlementaire préalable à toute décision concernant l'accord multilatéral sur les investissements et demandent que la Belgique et l'Union européenne refusent de signer l'accord dans sa forme actuelle.

Ces pétitions sont renvoyées à la commission des Relations extérieures où des questions orales et interpellations à ce sujet ont été développées le 18 mars 1998.

DIVERS

Gouvernement de la Communauté germanophone

Par lettre du 14 avril 1998, le ministre-président du gouvernement de la Communauté germanophone transmet des observations concernant la proposition de loi de MM. Geert Bourgeois et Hugo Olaerts modifiant l'article 15 de la loi du 13 juillet 1987 relative aux redevances radio et télévision (n°s 951/1 et 2), adoptée par la commission des Finances et du Budget le 10 décembre 1997.

Dépôt sur le bureau de la Chambre

MEDEDELINGEN

REGERING

Ingediend wetsontwerp

De regering heeft het wetsontwerp tot wijziging van de wet van 13 juli 1981 tot oprichting van een Instituut voor veterinaire keuring (nr 1507/1) ingediend.

Dit ontwerp wordt verzonden naar de commissie voor de Volksgezondheid, het Leefmilieu en de Maatschappelijke Hernieuwing

VERZOEKSCHRIFTEN

Diverse particulieren en instellingen vragen dat een parlementair debat zou plaatsvinden vooraleer enige beslissing wordt genomen over de multilaterale investeringsovereenkomst en vragen dat België en de Europese Unie weigeren de overeenkomst in haar huidige vorm te ondertekenen.

Deze verzoekschriften worden verzonden naar de commissie voor de Buitenlandse Betrekkingen waar mondelinge vragen en interpellaties betreffende dit onderwerp op 18 maart 1998 werden behandeld.

VARIA

Duitstalige Gemeenschapsregering

Bij brief van 14 april 1998 zendt de minister-president van de Duitstalige Gemeenschapsregering opmerkingen betreffende het wetsvoorstel van de heren Geert Bourgeois en Hugo Olaerts tot wijziging van artikel 15 van de wet van 13 juli 1987 betreffende het kijk- en luistergeld (nrs. 951/1 en 2), aangenomen door de commissie voor de Financiën en de Begroting op 10 december 1997.

Bij de Kamer ter tafel gelegd